

Amerika Esperantisto

Vol. 11

APRIL, 1912

No. 3

A PROPAGANDA NUMBER

We are planning to make the next number of AMERIKA ESPERANTISTO (May, 1912) a Special Propaganda Number, containing interesting and timely articles on Esperanto in commercial use (with conclusive illustrations), on the present status of Esperanto in relation to educational institutions, and explanation of its great value in educational work, on the use of Esperanto to the collector (written by a collector), and on other suitable topics, the whole being arranged in such shape as to make the content of the magazine just what you want for propaganda use, with an additional outline of the grammar of the language, easy reading matter in Esperanto, and good vocabulary.

There will be no especial benefit in publishing this propaganda number unless several thousand extra copies are printed and put into the hands of non-esperantists. To a certain limit we can do the printing without co-operation, but we can not put them into the right hands, however willing we might be, for the Post Office Department does not permit a publishing company to distribute its magazine freely.

Also we are not allowed to PRINT many more than the number for which we actually have orders. We are, therefore, asking you to have sufficient faith in the propaganda number we are preparing, to pay in advance RIGHT NOW for several thousand copies of the May number. In lots of ten or more we will send them to you for FIVE CENTS EACH if your order is received BEFORE the presses stop turning the eighth of May. The forms will not be held and there will be NO REPRINTING. Please fill out the blank to be found elsewhere in this number and mail to us today.

Kiamaniere Ni Propagandas

ROMENCINTE en januaro, la esperantistoj de Norda Ameriko faris viglan propagandon, laŭ la jena maniero: La ESPERANTISTA ASOCIO DE NORDA AMERIKO preparis multajn ekzemplerojn de "letero al redaktoroj," subskribita de S-ro Edwin C. Reed, ĝenerala sekretario de la Asocio. Ĉi tiu letero anoncas ke, pro la intereso en Esperanto kaŭzita de la fakto ke leĝo pri Esperanto estas enkondukita en la Usonan Reprezentantaron, la ESPERANTISTA ASOCIO DE NORDA AMERIKO disdonos milionon da ekzempleroj de libreto "A Glimpse of Esperanto," kaj ke ĉiu per-

sono, kiu sendos nomon, adreson kaj poŝtmarkon, ricevos ekzempleron. La letero ankaŭ enhavas kopion de la nomita "Rezolucio."

Tuj kiam la letero estis preta, la samideanoj el ĉiuj urboj kaj urbetoj komencis sendi kartojn aŭ leterojn, dirante "mi povos uzi du,—dek,—dekkvin,—ekzemplerojn de la "letero al redaktoroj." La Asocio sendas la menditajn ekzemplerojn, kaj la lokaj esperantistoj portas (aŭ sendas kun persona letero) ekzempleron al ĉiu redaktoro, kies ĵurnalon, gazeton aŭ revuon ili abonas, dirante "Mi petas ke vi enpresigu ĉi tiun leteron!" Kutime la redaktoroj volonte

presigas la leteron,—kaj jen komenciĝas bona rezultato: La legantoj de la ĵurnaloj kaj revuoj, eksciant ke ili povos ricevi senpagan informon pri Esperanto per simpla poŝtmarko sendota al “Esperanto, Washington,” tuj sendas ĝin kun nomo kaj adreso.

Tiaj petoj por informo nun venas po kvindekoj kaj eĉ po centoj ĉiutage al la Esperanto-Oficejo en Washington, kaj tial oni dissendas libretojn po kvindekoj kaj po centoj ĉiutage! Kalkulu kiom da homoj ĉiumonate per tio lernas iom pri Esperanto! La libreto “Glimpse of Esperanto” enhavas mallongan priskribon de Esperanto kaj ĝia celo kaj historio, skizon de la gramatiko, facilan rakonton por specimeno de la lingvo (kune kun vortareto), kaj aliĝilo al la Asocio.

Efektive, ĉi tiu gazetara-ĵurnalara al-militado, ankoraŭ senĉese farata de la

esperantistoj tra tuta Usono kaj Kanado, montras kion povas elfari *komuna laboro*, efektivigita de oportuna centra oficejo (kie estas farata tia laboro, kian la esperantistoj delegas al tia centro por ŝparigi sian tempon kaj monon kaj elfari la plej grandan propagandon je kiel eble plej malgranda elspezo).

La “letero al redaktoroj” aperas ne nur en usonaj kaj kanadaj ĵurnaloj kaj gazetoj, sed eĉ iris ĝis la Bahama’ insuloj, kie la *Nassau Guardian* ĝin publikigis aldone al bonega artikolo pri Esperanto.

ESPERANTISTOJ DE NORDA AMERIKO, DAURIGU VIAN BONAN LABORON! PETU ANKORAU PLUAJN EKZEMPLEROJN DE TIU LETERO. ILI ATENDAS VIN ĈE WASHINGTON. UZU ILIN!!!

Something Else To Do

OF COURSE you are sending the “letter to editors” to the editor of every local paper occasionally (for repetition as often as it can be secured), and to each magazine of which you are a subscriber, requesting “that the enclosed letter be printed for the benefit of other subscribers!”

But there is something else you can do, along the same line. You can also furnish to all of these editors at intervals some material about Esperanto in general, about interesting events in Esperantodom here and there, and translations of interesting articles from Esperanto into English. They will gladly print such things, if you will furnish the supply.

Do you remember the article about Cracow, “the Congress city,” in last month’s issue of AMERIKA ESPERANTISTO? On page 17 of that issue we published a suggestion that you make this article the basis of your Esperanto work for papers and magazines for March. (Just look up that March number, and read “A Suggestion” again, please.)

Some of you followed our suggestion?

Of course. But the prizewinner this time was the Esperanto Club of Albany, New York, whose secretary is Mr. Chas. H. Mills; for the prize newspaper was *The Argus*, of that city. So far as we have found, *The Argus* printed in its Sunday edition of March 24 the longest, most detailed, best placed, and best illustrated article of all articles which have appeared in the American press during March (and there were *many*). This article contained not only the translation of that interesting article about the city of the Eighth Congress, but also much general information about Esperanto, the facts out of the “letter to editors,” reproduction of music and words of “La Espero” and photos of leading local esperantists,—nearly six columns in all!

Who will succeed in getting the best and longest article printed in the home paper next month? Everybody please try. For facts about Esperanto, use the ESPERANTO HERALD. Copy bodily out of all the numbers you wish to. That is one of the purposes of this little propaganda magazine. For facts about the progress of Esperanto, copy from “Foreign News” of AMERIKA ESPERANTISTO each month. That is one of the purposes of

that department. Do not forget to incorporate the entire "letter to editors" in this article of yours, and if you wish to add a specimen of literature, translate into English something from the literary pages of AMERIKA ESPERANTISTO.

Thus in about a half hour of work you can prepare a good article about that extremely timely subject, Esperanto. Your editor would rather have it from *you* than have something sent to him from the Esperanto Office, because *your* presentation of the subject shows him that there is local interest in it. Will you not each make up your minds to prepare several short articles on Esperanto, in this easy "paste-and-scissors" way, and get them published this month?

Next month we shall ask you to do it again. Do you realize that in the very favorable attitude now taken by the American press we are getting Esperanto

before our immense public? And as soon as people understand about Esperanto, —*really understand*,—they all are willing to help push forward the Esperanto Movement, whether or not each individual has time and opportunity to learn the language thoroughly.

This entire understanding of the character and purpose of Esperanto is all that is needed to establish the language on an absolutely firm foundation! Keep up the good work! Keep the newspapers and magazines supplied with ammunition!

AND,—can you not see that AMERIKA ESPERANTISTO, with its cheering news each month about the world-wide progress of Esperanto, reaches twice as many subscribers each month as it did the month before? A little work *by each of you* means such splendid results *for all of you*. Please?

Foreign News.

FRANCE.—From one city after another come reports of large audiences addressed in Esperanto on the subject of California, by Mr. Parrish, of Los Angeles. At Creusot the number was about eight hundred, at Beaune the lecture was given under the patronage of the Chamber of Commerce, and in short a signal success of some kind is registered in every instance.

At the last monthly dinner of the Paris Society Mr. Henry Farman, the aviator, and his wife (who is quite as enthusiastic an esperantist as Mr. Farman) were among the guests, also Mlle. Miropolski, the well-known Parisian lawyer, and still other notables.

About thirty soldiers in Vincennes enrolled for a course in Esperanto, after listening to an address on the subject.

In Foëcy (near Bourges) a hundred children are being taught Esperanto. In Roanne two courses are getting under way, one for young girls, one for boys. The city government has given financial aid to the local group, in consideration of its taking charge of these courses.

An esperantist entertainment given in the city theatre of Pré Saint-Gervais before an audience of over six hundred proved a great success and is expected to

show tangible results very soon.

A French bicycle firm has put the wheel "Mirinda" on the market.

SPAIN.—In Santa Coloma de Fornes a well-attended propaganda meeting, presided over by the mayor of the town, aroused such enthusiasm as to augur considerable increase in the number of active workers for Esperanto here. The work of the esperantists in this country is going steadily forward, in a manner which is most satisfactory, the teaching of Esperanto in institutions of learning being one of the most gratifying facts to be noted.

ITALY.—In Bologna the Commercial School has decided to introduce a course in Esperanto. Courses have also begun in Sampierdarena and Cornigliano.

At the last Consistory, the Reverend Father Van Rossum, who is an avowed supporter of Esperanto, was made a Cardinal. It is interesting also to note that at the reception given after the recent Consistory one of the speeches of felicitation made to Mgr. Falconio (former Apostolic Delegate to Canada and later to the United States) was made in Syriac and Esperanto. The fact that twenty-one different other languages were used in the remaining speeches

shows the great possibilities for Esperanto in this field.

BELGIUM.—Ever since the large propaganda meeting held in Ghent last fall, the Esperanto movement has made excellent progress here. Some very influential citizens are back of the work and vigorously doing their part. Two courses for teachers have been in existence, also one course for policemen. Six courses a week are now given.

At the close of a successful course in Antwerp, a new one was at once necessary, and sixty-three students are already enrolled in it.

In Charleroi a new course has opened at the local Y. M. C. A., with an enrollment of fifty-five to start with.

HOLLAND.—The esperantists of The Hague are rejoicing over a signal victory, for the City Council has just appropriated a sum of money for the teaching of Esperanto classes. The discussion preceding the vote was most animated, and thanks are due especially to Capt. Thomson, the member of the Council who introduced and vigorously supported the measure.

In the course of a lecture on the monster peace-petition to which she is securing signatures, for presentation at the 1913 Peace Conference, Miss Anna B. Eckstein mentioned Esperanto as one of the means of increasing the appreciation of internationalism, and gave evidence of her own study of the language and interest in it. This latter proof aroused among those present an enthusiastic appreciation of the work of Miss Eckstein, who was described as the "simpatia "yankeegirl."

DENMARK.—Esperanto has been introduced into the School of Commerce in Sundby, a course now being given there.

SWEDEN.—Public lectures on Esperanto have been given last month in Ekejo, Bruzaholm, Vernamo and Norrahammar. The matter of International Language has again been mentioned in the Swedish parliament, with the rather out-of-date suggestion that a committee be appointed to "create" a language for international use. Evidently the parliament members have not been keeping up with the times in regard to international communication, or they would have

learned of the existence and wide use of Esperanto.

GERMANY.—The Lübeck society has now over two hundred members, and has conducted four courses this year (one for railway men).

The local society of Wiesbaden, which is a small one of only twenty-seven members, decided nevertheless to invite Mr. Parrish to come to lecture on California. They are now exulting over the fact that an audience of four hundred assembled, and showed definite and permanent interest in Esperanto. Incidentally, the club treasury made on account of this lecture a profit of \$18 above all expenses!

New courses are reported in Leipsic, Annaberg-Buchholz, Esslingen, and elsewhere.

RUSSIA.—After Mr. Nedošivin (who was the official representative of the Russian Ministry of Commerce and Labor) had presented his report to the Ministry, the Academic Committee thereof took the matter under consideration, and finally concluded unanimously *to permit the teaching* of Esperanto. The extent of this victory will be appreciated by all who have noted the difficulties with which the Russian esperantists have had to contend. The Government has further sent Mr. Nedošivin on a tour through Europe, to gather material on the use of Esperanto, for a formal report as soon as he shall be ready to make it to them.

Permission has just been given for the founding of the "Peterburga Esperantista Societo."

SERVIA.—An esperantist group has been founded in Čačak,—the first in this country, with the exception of the already organized society in Belgrade. An exposition is planned, and it is hoped that the group can be greatly strengthened, since organizations can accomplish so much more than independent work of individuals.

HUNGARY.—The third international Congress of Catholic Esperantists will occur in Budapest August 22-23, immediately after the International Esperanto Congress in Cracow. Dr. A. Giesswein, member of Parliament, is in charge of arrangements. His Eminence, Cardinal Claudius Vaspary, Primate of Hungary,

has consented to accept the position of High Protector of this congress.

Lectures on Esperanto are being frequently given before various audiences in Budapest, and the interest resulting is such that many new courses are being organized.

In Debrecen Professor Török has been instructing a class of sixty-five in the Protestant Gymnasium. Two courses in the Free School, with enrollment of eighty persons, began a short time ago.

The Poszony group has its own organ, *Okcident-Hungara*, a mimeographed sheet illustrated with pen sketches.

BULGARIA.—The gazette *Moderen Jurnal* has opened an Esperanto department, and new courses are reported from Hormanli and Rahovo.

POLAND.—A speech on Esperanto, delivered in Warsaw by Professor Grabowski at the banquet of the Association of Polish Technicians, was received with much appreciation and enthusiasm.

In Stanislawow three courses are being conducted, one for the Commercial School, another for the Gymnasium. In Wiśnicz Nowy a new group now exists, the result of a public propaganda meeting. The local group in Nowy Sącz is experiencing a very satisfactory increase in numbers. Tarnow, one of the most energetic commercial cities, is becoming well "esperantized," and the local press is very favorable to the movement.

A Polish locomotive engineer, also skilled as a lathe-worker and locksmith, who is now studying English (beside being familiar with Esperanto), wishes to come to the United States. If any esperantists in this country could aid him in securing a position, AMERIKA ESPERANTISTO will be glad to give his address.

The first group of esperantists whose mother-tongue is Ukrainian has been formed in Noweselo kolo Podwoloczysk.

The names of the president and vice-president are about as easy to pronounce as the name of the town just mentioned.

GREECE.—The yearly ball of the Samos Esperanto Society was attended by the Prince and Princess of Samos, the mayor, the senators, directors of the school, chiefs of gendarmes and police, several officers of the Turkish army and navy, and also by many private citizens of high professional and business standing.

PALESTINE.—The authorities of Jerusalem, realizing the need of an auxiliary language in a city visited by such a cosmopolitan throng of visitors every year, have decided to use Esperanto in public notices and placards.

NATAL, SOUTH AFRICA.—The Natal esperantist society has had its first visit from a foreigner, in the arrival of a German esperantist who came to the region partly on a business trip and partly for pleasure. His address to the society was published in English translation in *The Natal Advertiser*. The interest aroused was such that the society was compelled to make arrangements at once for a course for beginners, so the local esperantists feel that profit to the movement as well as pleasure to themselves, have resulted from this visit.

ENGLAND.—The English press is becoming more and more favorable to Esperanto, and articles in the language, as well as merely discussing and approving it, are frequently appearing. The *Christian Commonwealth*, for example, is starting a series of letters in Esperanto from various noted persons, beginning with one from Prof. Bourlet of Paris. The interest of such a procedure is obvious.

A group of coal miners in the village Somercotes has begun to study Esperanto.

NECROLOGY.

We record with regret the death of Prof. S. C. Soong, of Shanghai, an enthusiastic Chinese esperantist who, according to the report given by fellow-countrymen, was killed because his Esperanto work was suspected of having revolutionary character, from the very fact that it was not really appreciated

and understood by those in authority.

Propaganda work in Shanghai has consequently halted for a time, but Mr. K. C. San proposes to publish a book of verses "in memoriam," and to that end calls upon esperantist poets throughout the world to contribute short poems in memory of Professor Soong.

International Esperanto Congress.

PREPARATIONS for the Eighth International Congress are going rapidly forward in Cracow, and our Polish friends are obviously going to make this "jubilee congress" one of especial interest.

The actors who are to present *Mazêpa* are diligently learning their parts. Many local policemen and postmen are learning Esperanto, and a large number of hotel and restaurant waiters are also attending courses. Managers or owners of various local organizations, which can profit by the attendance of the congress-members, are busily acquiring some knowledge of Esperanto, and a general attitude of interested preparation is manifested.

The "Landa Industria Ligo" has decided to arrange a special exposition for the congress-week, and will also have lectures given in Esperanto, with lantern-slide illustration. The local "Novelty Theatre" is planning a special Esperanto-week with the performances all in Esperanto, and not only the directors but the entire staff are learning the language as a first requisite.

The literary contest to be held in connection with the congress takes this year a slightly new aspect. Instead of many premiums offered for many diverse works, only three premiums are to be offered, but each is to be as large a sum

as possible, in order to make competition financially worth while, as well as worth while from other points of view. The congress committee has proposed the following general themes: (1) belletristic prose, of not less than 5,000 words, (2) poem of at least 24 verses, (3) scientific dissertation. For (1) and (3) the committee has appropriated 65 Sm. (\$32.50) for first prize for each, and 35 Sm. for second prize. For the second theme (2) there has been set aside 30 Sm. for the first prize and 20 Sm. for second prize. Contributions from individuals and organizations are expected to swell each of these sums to a considerably larger amount. All work submitted must be original, legibly written, under a pseudonym, and must be received not later than June 15th by "Pola Esperantisto, Włodzimierska 8, Warsaw, Poland."

In order to publish an album containing portraits of all of the congress-members, each member is requested to send at once a photo of himself, in "vizit-formato," and is urged to order a copy of the album at the same time, sending along a deposit of 2 Sm. If 500 copies are subscribed for, the price of the book will be 5 Sm., and if a considerably greater number subscribe, the price can be made still lower. It is the intention to present a copy of this album to Dr. Zamenhof.

A GREEN STAR.

ENGLISHMAN MUCH SURPRISED WHEN GREETED HERE.

It happened over on Bleeker street the other day, just before noon. A distinguished looking elderly gentleman, of dignified mien, was coming energetically toward the Busy Corner when a slender young fellow, loitering along like a man killing time, glanced up and caught sight of a five-pointed, green enameled star in the lapel of the elder man's overcoat. A gleam of recognition flashed from the eyes of the young fellow and after an

instant of astonished hesitancy he turned and followed, turning back his raincoat to reveal a similar star upon his own lapel. The elderly stranger entered a store and engaged in conversation with the proprietor for a moment while the youth stood outside impatiently awaiting his reappearance.

As the first wearer of the green star stepped out upon the sidewalk, the other approached and raising his open hand to

his cap, said distinctly, "Bonan matenon, Sinjoro." Astonishment mingled with pleasure appeared upon the ruddy countenance of the elderly recipient of the salutation, and in full round tones he replied, "Mi ĝojas vin renkonti." Then followed an animated exchange of more of the same harmonious syllables, and they shook hands heartily and went up the street together. A later interview with the young man disclosed the fact that they were Esperantists, meeting thus casually on the street in Utica, so far from the conditions which have made an international language an absolute necessity in Europe, with her many divers tongues in close proximity.

The elderly man was a commercial traveler from England, and the youth a native of this locality. The Englishman had learned Esperanto from a French text-book before there were any published in his mother tongue and had

used it for years in his travels, while the American had taken it up as an accomplishment, to be used as a means of pleasure only, for by means of Esperanto one may correspond with other Esperantists all over the world, read the world's best literature, translated into the neutral idiom by those who are native to the originals, and so acquire an insight into the lives and customs of other peoples at first hand. Over a hundred Esperanto magazines appear every month in various parts of the world, and the original and translated works in the international language are now so numerous that no one can ever hope to read them all. The spread of Esperanto during the last few years has been wonderfully rapid and before long the present ignorance concerning it will have disappeared and no one will ask again "What is Esperanto, anyway?"

—*Utica Press.*

Kroniko Nordamerika

BOSTON, MASS.—Nova kurso por komencantoj komenciĝis en Marto, instruata de F-ino Hill. La societo nun kondukas kursojn ĉiuvespere en la semajno, escepte de dimanĉo, kaj reklamas la kursojn en la tagjurnaloj. Ĉe la mardaj kunvenoj la societanoj ĝuas diversajn ludojn, precipe "dudek demandojn," per kiuj ili ankaŭ lernas multajn novajn vortojn.

WORCESTER, MASS.—La komerca kolegio "Worcester Business Institute" nun kondukas esperantajn kursojn por lernantoj, unu por komencantoj, alian por praktiko de interparolado, kaj trian por interparolado kaj legado.

En la Publika Biblioteko troviĝas ne nur kvanto da esperantaj libroj, sed numeroj de AMERIKA ESPERANTISTO ankaŭ ĉiam estas montritaj sur la lega tablo.

La sekretario de la "Worcester County Esperanto Society" starigis esperantan oficejon ĉe 116 Main St., kie oni povas aĉeti kaj mendi ĉiajn esperantajn. S-ro Metcalf, unu el la lokaj pioniroj, ĉeestas por akcepti la vizitantojn. La labora kunveno de la estraro kaj aga komitato okazas ĉiuendrede

vespere, kaj la prezidanto, D-ro Désy, kondukas la kunvenojn tute en Esperanto.

HUGENOT PARK, STATEN ISLAND, N. Y.—La loka grupo bone progresas, kaj multe ĝuas sian studadon de Esperanto. Ĉiu ano de la grupo estas jam ano de la ESPERANTISTA ASOCIO DE NORDA AMERIKO.

SCHENECTADY, N. Y.—La ĵurnalo *Schenectady Gazette* presigis bonan redaktoran artikolon pri Esperanto, kaj iom poste presigis duan artikolon donantan novaĵojn pri la lingvo kaj ĝia progreso.

ITHACA, N. Y.—Laŭ paragrafo en la *Cornell Alumni News*, la studentoj en la "Cosmopolitan Club" ĉe Cornell Universitato decidis studi Esperanton, tial ke en septembro, 1913, okazos tie la internacia kongreso de "Corda Fratres," kaj la delegitoj el landoj ekster Usono kredeble jam konas la lingvon.

PERTH AMBOY, N. J.—La loka societo ricevas novajn anojn kun kontentiga ofteco, kaj ĉiu nova ano tuj aliĝas al la ESPERANTISTA ASOCIO DE NORDA AMERIKO, kaj abonas al AMERIKA ESPERANTISTO. La ĵurnalo *Perth Amboy*

Evening News ofte presigas artikolojn kaj novaĵojn pri Esperanto, tiamaniere multe helpante al la movado.

BLAIRSVILLE, PA.—En la *Blairsville Courier* aperis artikolo pri Esperanto, la unua el serio de tiaj artikoloj verkotaj por tiu ĵurnalo de S-ro R. S. Woolf.

PITTSBURGH, PA.—En speciala "virinvoĉdonrajta" eldono de la *Pittsburgh Sun* troviĝis mallonga artikolo en Esperanto, pri tiu temo, verkita de S-ro J. M. Clifford, Jr., prezidanto de la loka esperantista societo, responde al peto de la tiutaga redakcio.

Antaŭ nelonge aperis en la *Chronicle-Telegraph* redaktora artikolo pri Esperanto, kaj ĝia utileco en komercaj aferoj.

WILMINGTON, DEL.—Artikolo pri la progreso de Esperanto estis presita en la ĵurnalo *Wilmington Star*.

ARDEN, DEL.—Ĉe tiu ĉi interesa urbeto kunvenas du esperantaj kursoj ĉiusemajne, kaj eĉ la infanoj de la urbeto komencas lerni la lingvon memvole.

WASHINGTON, D. C.—La Superlerneja Esperanta Klubo pligrandiĝas ĉiusemajne, kaj havas tre interesajn kunvenojn. Kiel rezulto de parolado donita ĉe Western Lernejo de S-ro Reed, sekretario de la E. A. de N. A., laŭ invito de la lernejestro, F-ino Westcott, multe da intereso montriĝas, kaj la nombro da novaj klubanoj el tiu lernejo superas nun la nombron el kelkaj aliaj. Inter la esperantistoj ĉe Western estas la estroj de la pilkluda aro, de la gimnastika aro, kaj de la debata aro, ankaŭ unu el la redakcio de la lerneja ĵurnalo. La reprezentantoj de unuj aliaj superaj lernejoj nun aranĝas por simila propagando ĉe siaj lernejoj.

WEST PALM BEACH, FLA.—Oni komencas ĉi tie organizi esperantan grupon, pro la klopodo de F-ino E. E. Owens kaj S-ro Frank Idner. La ĵurnalo *Tropical Sun* afable helpas per presigado de informaj artikoloj kaj novaĵoj.

Ĉe antaŭnelonga graflanda foiro ĉi tie F-ino Owens aranĝis esperantan ekspozicion, kiu altiris kontentigan intereson.

CINCINNATI, O.—La lerneja ĵurnalo *Old Hughes* enhavis en sia marta numero tripaĝan artikolon pri Esperanto,

verkitan de F-ino Celia Doerner (nun en Oregon).

CHICAGO, ILL.—La bohema fako de la Gradata Esperanta Societo donis sian unugradan ekzamenon al dek lernantoj, kiuj sukcese trafis la ekzamenon.

La klubo aranĝis propagandan kunvenon en Marto, ĉe la West Park Club House 3, kun bonega programo de kantoj, violona kaj fortepiana muziko, kaj parolado de D-ro Simonek, bone konata propagandisto kaj instruanto, kiu estas Konsilanto de la centra apartaĵo de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko. Post la programo la ĉeestantoj ĝuis iun belan kvadrilan dancon, kiun oni ĉi tie nomas esperanta danco.

Estis necese aranĝi novan kurson, kiu sendube enhavos grandan nombron da lernantoj. La instruanto estos S-ro Pohanka, kiu fervore laboras por antaŭenpuŝi Esperanton. Efektive Esperanto bonege sukcesas inter la bohem-usonaj urbanoj de Chicago, precipe inter la doktoroj, leĝistoj, arĥitektistoj, sciencistoj, k. t. p., ankaŭ inter la meĥanistoj.

PRAIRIE CITY, IOWA.—La lokaj gazetoj presigis leterojn de esperantistoj en Germanujo kaj Rusujo, kiuj altiris tiom da atento ke la redaktoroj proponis ofte presigi tiajn leterojn, se la lokaj esperantistoj provizos ilin. La loka grupo pligrandiĝas, kaj la intereso je Esperanto videble kreskas.

OMAHA, NEB.—En bohema gazeto *Osveta Americka* aperadas esperanta fako "Besedy esperantske" (felietonoj esperantaj), redaktata de S-ro Rudolf Honomichl. La fako enhavas propagandajn artikolojn pri Esperanto, novaĵojn, gramatikajn lecionojn kaj etan specimenon el esperanta literaturo. Tiuj ĉi felietonoj esperantaj estas bona propagandilo inter bohemoj, ĉar *Osveta Americka* havas grandan nombron da legantoj en Usono, Kanado, Aŭstrio kaj Ruslando.

Nova kurso por gejunuloj komenciĝis la pasintan monaton inter la gejunuloj de la Southwest M. E. eklezio. S-ino C. J. Roberts instruas la grupon, kiu jam enhavas dek kvin anojn.

Ĉe la Publika Biblioteko ĉiusabate okazas kurso, gvidata de F-ino Gertrude Bailey kaj F-ino Konklin.

ATCHISON, KAN.—Esperanto jam ricevis atenton en la "Western Theologi-

cal Seminary," kiu estas fako de "Midland" kolegio. Kiel antaŭe dirite en AMERIKA ESPERANTISTO, ekzistas ĉi tie klubo, kies prezidanto estas S-ro Alfonse A. Marohn. La anoj entuziasme studas kaj laboras, kaj S-ro Marohn, helpate de S-ro Ralph Weissmiller, nun penas fondi klubon inter la anoj de la "Wynne Literary Society."

STANFORD UNIVERSITY, Cal.—Ĉe la marta kunveno de la Virina Klubo de San Mateo, P-ro Guérard, el Leland Stanford, Jr. universitato, paroladis al la klubo pri la taŭgeco de Esperanto kiel internacia helpa lingvo.

SAN FRANCISCO, CAL.—Esperanta grupo de dek du geanoj kunvenas ĉiujarde vespere ĉe 2290 Sutter strato, kaj bone progresas. Post unuhora studado la klubo kutime ludas divenajn ludojn, dum kiuj oni devas paroli sole Esperanton.

OAKLAND, CAL.—Grupo organiziĝis ĉi tie en Marto, kun dek sep anoj. Oni elektis S-ron Fred E. Cornish prezidanto; S-inon DeNervand vicprezidantino; S-ron Stockton duan vicprezidanto; S-ron Lomba sekretario-kasisto, S-ron Gorham delegito kaj instruisto; S-ron Edward Irving vicdelegito. Du kursoj baldaŭ komenciĝos.

McMINNVILLE, ORE.—Du esperantaj grupetoj kunvenis la 5an de marto ĉe la domo de gesinjoroj J. C. Cooper, kaj post bona vespermanĝo oni ludis esperantajn ludojn. La du grupetoj de nun unuiĝos en unu klubo, kiu kunvenos ĉiuvendrede.

TORONTO, CAN.—La ĵurnalo *Free Press* antaŭ nelonge presigis bonan artikolon pri Esperanto, verkitan de S-ino L. de L. Helliwell.

CUBA.—Informa Oficejo por fremdaj esperantistoj kaj samideanoj vizitantaj Kubon ĵus malfermiĝis ĉe la adreso: Lonjo del Comercio, 423. (Poŝta adreso estas Apartado 1357, Havana.)

La ĵurnalo *El Correo* presigis sur sia unua paĝo la duan cirkuleron pri la Oka Internacia Esperantista Kongreso.

La societo por propagando ĵus plenumis du jarojn de ekzistado. Grupoj nun ekzistas en Baez (kiun fondis S-ro Crespo), Sagua, kaj Guantanamo. Nun estas enskribintaj en la Centra Oficejo 449 geesperantistoj. Nia gazeto *Kuba Esperantisto*, kvankam tre modesta, de la lasta numero aperas plibonigita. Sendube nia rondo estas tre humila, sed

"Malfacileco, malrapideco,
Al ni la vojon ne baros.
Sen malhonora malkuraĝeco
Ni kion povos ni faros."

TURISMA EKSPOZICIO EN STUTTGART.

La ankaŭ en Esperantujo fame konata turisma ekspozicio en Berlino dum 1911 baldaŭ havos idon en Stuttgart. La "Württembergisch-Hohenzollernsche Verkehrsverein" aranĝas por aprilo ĝis eble mezo, eble fino de junio la diritan ekspozicion kaj fervora estas la partopreno de la landaj komunumoj, kuracejoj kaj lokoj por sporto kaj libertempa restado. La elmonro kompreneble estas, kiel dirite, kvazaŭ nur ido de la Berlina, ĝi ne estos internacia nek tiom ampleksa, tamen tiom pli intima kaj malpli laciga. La "Svaba vintrinkejo" kaj la "kaf-trinkejo el la Nigra Arbaro," kiuj estis jam en Berlino tre allogaj, reviviĝos ankaŭ en Stuttgart, eĉ pligrandigitaj, kaj bonegajn koncertojn oni ĝuos en ili. Ĉar la direkto, same kiel okazis en Berlino, konsentis doni por Esperanto senpagan

lokon, la Stuttgartaj esperantistoj intencas aranĝi Esperantan ekspozicion, kaj ni invitas jam la samideanojn, ke ili venu por viziti nian bele lokitan urbon, kvazaŭ gemo en verda pluŝo, kiu kunigos por kelkaj monatoj la diversspecajn belecojn de la Ŝvablundo. Pli malfrue ni verŝajne povos doni pliajn informojn kaj priskribon de la ekspozicio mem.

La gazetoj ĉiulandaj volu represi tiun nian sciigon kaj sendi al la suba adreso unu ekzempleron de la rilata numero, por ke ni povu ekspoziti ĝin kaj montri al la aranĝantoj ke Esperanto estas taŭga rimedo por uniĝoj celantaj diskonigon de sia urbo.

P. CHRISTALLER,
Esperantejo, Stuttgart,
Germanlando.

Official Communications

Sub ĉi tiu rubriko la redaktoroj voiente presigos komunikadojn de ĉiu esperantista societo, kiu havas inter nia legantaro sufiĉe da anoj aŭ kies speciala fako de laboro interesos niajn abonantojn.

The Esperanto Association of North America

Central Office: Washington, D. C.

TACOMA WASH., Feb. 28, 1912.

Samideanoj:—

Mi volas ĉi tie esprimi mian dankon al la multaj samideanoj kiuj respondis al mia "Alvoko" en AMERIKA ESPERANTISTO, kaj al mia posta cirkulera letero. Estis vera plezuro ricevi tiom da kuraĝigaj leteroj, kaj precipe mi ĝojis ke multaj estis skribitaj en klara bonstila Esperanto. Ĉiuj leteroj, sen escepto, estis plenaj de fido pri la fino triumfo de Esperanto, kaj tio estas bona sento, ĉar nova movado bezonas sekvantojn kiuj neniam perdas esperon. Se ni ĉiuj restos fidelaj, neniam perdos la esperon, kaj neniam preterlasos okazon por propagandi nian lingvon, tiam ni ne povas malsukcesi.

Inter la respondoj kiujn mi ricevis multaj venis de eminentaj personoj; juristoj, profesoroj, ktp., kaj ĉiuj esprimis laŭdon pri nia movado, kiel ankaŭ pri nia oficiala organo. Unu profesoro, konata pro siaj lertaj skribaĵoj en diversaj anglaj gazetoj, diris ke nia nacia asocio, E. A. de N. A., estas hodiaŭ en multaj rilatoj la plej bona Esperanta organizo en la mondo. Pri AMERIKA ESPERANTISTO li ankaŭ havis nur bonajn vortojn. "Ĝi egalas," li skribis, "aŭ eble superas, la aliajn gazetojn kiujn mi legas."

Unu sinjoro skribis leteron en kiu li trafe parolis pri la financa situacio de nia asocio. Mi ne komprenas," li skribis, "kial la membroj de E. A. de N. A. ne pli bone subtenas nian asocion. Ĝi bone laboras kaj konstante kreskas, sed estas tute klare ke ĝi ne povas rapide kreski sen mono. Kompreneble la esperantistoj mem ne havas tro multe da mono, sed ĉiu esperantisto en Usono certe havas almenaŭ unu dolaron kiun li povas donaci al nia asocio. Se ĉiu esperantisto

vere komprenus ke nacia asocio estas necesa, kaj ke Esperanto baldaŭ mortus sen tiaj asocioj, mi estas certa ke li volonte donus iomete da mono por helpi la movadon." Tiel skribis unu esperantisto, kaj, kiel konsilanto de la Okcidenta Apartaĵo, mi urge petegas ĉiujn amikojn de mia apartaĵo ke ili aŭskultu la admonon kaj faru sian eblon por helpi. Vi certe povas elspezi unu aŭ du dolarojn ĉiujare por nia mirinda lingvo! Memoru, samideanoj, ke E. A. de N. A. apartenas ne al unu aŭ al kelkaj individuoj, sed ĝi apartenas al ni, kaj kiam vi laboras por ĝi tiam vi ankaŭ laboras por vi mem.

Esperanto estas nun inter ni, kaj ĉie ĝi kreskas kaj floras, Baldaŭ ĝi ankaŭ portos frukton. Ĉu vi ne volas gustumi la dolĉan frukton?

Kun alta estimo,

LEHMAN WENDELL,

*Konsilanto, Okcidenta Apartaĵo,
E. A. de N. A.*

ESPERANTO HERALD NO. 15.

The March number of the ESPERANTO HERALD (No. 15), like some of its predecessors, treats of Esperanto from the point of view of a special application, namely the advantages of ESPERANTO IN CHRISTIAN WORK. For this number the thanks of the ASSOCIATION are due especially to one of its members, who gathered, arranged and edited the material, and also, because of the emptiness of the general treasury, paid a part of the cost of printing this edition. (This latter item,—cost of printing,—is one which impresses itself painfully upon the Association headquarters each month, for printing is both necessary and expensive, and the problem of how to take out of a treasury money which is sadly

lacking therein becomes almost impossible of solution.)

Inasmuch as ESPERANTO IN CHRISTIAN WORK should interest a great number of persons, will not each of you make a special effort to aid in distribution of this number? See that a copy is placed in the hands of every minister, Sunday School superintendent, and Y. M. C. A. (also Y. W. C. A.) worker in your city, and if possible follow this up by a personal call or at least a letter urging careful reading of the HERALD, and further investigation of the subject of Esperanto.

There are three ways of helping this proposed wide distribution. Please note them: (1) Send to THE ESPERANTO OFFICE 12 cents for 10 copies, 25 cents for 25 copies, 45 cents for 50 copies, or 85 cents for 100 copies, and give or send them out personally, in such method as seems best to you. (2) Send to THE ESPERANTO OFFICE a list of names and addresses of persons to whom you wish this number sent, together with the money as indicated under (1). (3) Send to THE ESPERANTO OFFICE whatever sum of money you can, saying "For printing and distribution of HERALD No. 15." We have in this office a list of ministers in the U. S., to whom this HERALD should be sent as soon as the expense of such sending can be met, inasmuch as it is a list which will probably not be duplicated by the distribution which each of you is carrying out individually.

If any other member of the ASSOCIATION is desirous of seeing some other special phase of the usefulness of Esperanto treated in a future number of the HERALD,—aren't you enough interested in that to be willing to help materially in defraying the printing expense of it? The HERALD ought not be allowed to lapse, for it is too valuable to the ASSOCIATION members, as a cheap, convenient and effective "propagandilo."

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

(*Atesto pri Lernado*)

William H. Huse, Manchester, N. H.

TREASURER'S REPORT

MARCH RECEIPTS

Balance on hand Feb. 28.....	\$ 3.87
Membership dues	32.25
Examinations	2.52
Sustaining Membership fees.....	12.00
Special Membership fees.....	2.50
Contributions	24.00
Sale of Heralds	8.88
Watch fobs	1.25
	<hr/>
	87.27

EXPENDITURES

Postage	\$19.58
Examinations	.75
Office Rent	7.50
Printing	28.50
Assistant, Jan. and Feb.....	20.00
Balance on hand March 29.....	10.94
	<hr/>
	87.27

The following letter received by the Association is printed without comment, save the remark that more letters of this sort would be gladly received by the ASSOCIATION officers:

"Lewiston, Idaho, Feb. 23, 1912.

"The Esperanto Association of North America, Washington, D. C.

"Gentlemen:

"I read with interest, not with pleasure, the report and state of finances of this Association, as printed in the last issue of our AMERIKA ESPERANTISTO. I am comparatively a new member, have paid my subscription to our magazine, paid my fee as a member of the ASSOCIATION, bought and distributed different issues of our magazine, and keep a stock of the 'yellow slips' on hand all the time to enclose in letters. I suppose thousands of others have done the same thing. Then are we doing all that can be expected of us, and shall we read the last report and merely say to ourselves, 'that's too bad' and let it go at that? I, for one, feel that this ASSOCIATION is doing as much good in this world as *any* institution in existence, and I can frankly

say that if it had not been for our 'AMERIKA ESPERANTISTO,' I would have given up trying to acquire a knowledge of this language; being alone in this section, with no one to consult, it is very discouraging, but with the magazine each month, I always get interested in the news contained therein, and again dig into the Grammar with renewed vigor. It takes time, money and patience to attend to the business of this ASSOCIATION, and if someone does not devote the time to such work, this ASSOCIATION and the interest in this language would soon become dormant and gradually die out entirely.

"We have got to work together and work hard, in order to advance this subject as it is now advanced in foreign lands. I suggest that every member of this ASSOCIATION, and every one that should be a member, assess themselves the sum of one dollar, and remit same to our Secretary to be applied on his salary, and I enclose herewith draft for the 'starter.' This will be a little 'religious movement' of our own, and it 'counts.'"

"———."

ANOTHER INTERNATIONAL MATCH.

With pleasure we receive the announcement of the engagement of Mr. D. E. Parrish, of Los Angeles (who is well known as the esperantist lecturer in Europe in behalf of Southern California), and Miss Poula Grave, of Co-

penhagen, Denmark. A cordial welcome will be ready in America for these friends,—and incidentally the great advantage it is for Americans to know Esperanto has again been emphasized.

DEATHS.

We announce with deep regret the death of three well-known members of the "esperantistaro" of the United States this month:

Dr. James V. Oglesby, of Danville, Pa., a physician well known throughout the state, and a prominent citizen of Danville, died the 21st of March. He had been an esperantist for several years, and had exerted much influence in behalf of Esperanto.

Mr. William J. Burnham, of Lewiston, Maine, a member of the Portland Esperanto society, died last month. Although he had not been able to attend the meetings of the society, he was an active esperantist, and his loss is deeply felt.

Mr. Robert S. Sparkman, of Juniorville, S. C., died February 14th, and was buried at his old home, Prince Fredricke Chapel, February 15th. Mr. Sparkman was an energetic esperantist, who obtained much newspaper publicity for Esperanto, through his journalistis work, and always manifested much enthusiasm.

On behalf of the esperantists of the United States, we extend sincere sympathy to the bereaved families of these esperantist friends.

The Annual Meeting.

HE annual meeting of THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA, and the Convention in connection therewith, which will meet in Boston, Mass., the ninth, tenth and eleventh of July next, under the auspices of the NEW ENGLAND ESPERANTO ASSOCIATION, promises to be the most interesting of any purely North American meeting which has been held.

While the committee is not yet ready to announce in detail the plans for the

entertainment features, energetic subcommittees are at work on each of the various parts of the convention. Mr. Payson is chairman of the Programme and Ways and Means Committees, the Committee on Music is in charge of Mr. N. H. Hastings, Mr. R. A. Chandler is chairman of the Entertainment Committee, and Mr. George Winthrop Lee is planning some enjoyable excursions.

One excursion being planned by the committee will certainly be interesting to us as Americans, if not as Esperantists,

for the committee proposes to take the members of the convention over the historic route made famous by the "Midnight Ride of Paul Revere." Trips to some of the many points of great historical interest and to noted beach resorts about Boston are also being arranged.

A goodly number of tickets for the Convention have already been purchased, so you will not be alone if you come; a large proportion of the oldest and most fluent American Esperantists will attend, so practice in hearing and talking Esperanto is assured; a large

propaganda meeting, with an address on Esperanto by Dr. D. O. S. Lowell, will be held, so there will be enthusiasm and opportunity for good "missionary" work; and the possibility of a grand good time is well known to anyone who has attended a meeting in this city.

The tickets for the Convention are one dollar each, and may be secured from Dr. C. H. Fessenden, 34 Pelham St., Newton Center, Mass., or from THE ESPERANTO OFFICE, Washington, D. C. *Please buy your ticket at once* so the attendance may be estimated.

HAVE YOU READ THIS?

An interesting example of the use of Esperanto to short-story writers is seen in "the Occult Detector," which began in the *Cavalier* (a Munsey publication) of February 17, and ended in that of March 23. While only a few phrases of Esperanto appear, the language is mentioned conspicuously, and a good characterization of it given. Therefore esperantists will enjoy the story, aside from its intrinsic interest. When you have read this,—or in fact whether you read it or not,—do not fail to send a note or postcard of appreciation to *Editor of the Cavalier, New York City*, expressing your satisfaction with the treatment accorded Esperanto, and intimating a hope that they will continue to give Espe-

ranto more or less prominence in all of the *Munsey* publications.

The *New York Mail*, the *Chicago Tribune*, the *Kirksville Democrat*, and still other papers, are among those which to date have printed Esperanto versions of the "Houn' Dawg" song. Thus we see how even a matter so remote from International Language, as U. S. campaign politics is, can make use of Esperanto!! Here is one of the versions:

FOR ESPERANTISTS.

Kiam ajn mi eniras la urbon nian,
La buboj turmentas la hundon mian;
Oni povas malami besteton tian,
Sed ne plu turmenti la hundon mian.
VERDA STELO.

For the Beginner.

Will you kindly discuss the sound of "e" in the department For the Beginner? I have learned from all the text-books I have studied that it is pronounced as the "e" in "do, re, mi," or as the "a" in "fate," etc. Now comes a teacher of Esperanto who says, "Pronounce it as 'e' in 'Etta.'"

One might be tempted to reply "If the teacher in question is an esperantist of such world-wide and admirable reputation that his word outweighs all the text-books, why, take his word!" But a serious explanation of the apparent discrep-

ancy is, that the text-books have in mind a pedagogical fact which is to be noted: A student who learns the "do, re, mi" sound of "e" will always pronounce it distinctly, and will not in rapid conversation shorten it more than will result in the "etta" sound of "e." Therefore he will always be understood. But if the beginner learns the "etta" sound of "e" to start with, he is exceedingly liable to shorten it into the "universal American and English vowel" represented by "u" in "but,"—which does not add to the musical effect or clearness of his pronunciation.

Al Mia Mortinta Hundo Mahdi

Ho! kiel ofte, kara hundo mia,
Kun mi vi manĝis, ludis aŭ promenis;
Trotante apud mi, en buŝo via
Bastonon mian vi fiere tenis.

Kun mi, portante al la urbvendejo
Korbeton mian, vi matene iris,
Kaj je l'somero, por la kuirejo,
Vi branĉojn de pinarbo hejmen tiris.

Kaj ĉiam vi, simile al infano,
Salutis min antaŭ la dormohoro,
Veninte por kares' de l'mastromano;
"Feliĉan nokton" diris via koro.

El nobla hunda ras' vi ne naskiĝis;
Vi estis nek tre lerta nek tre bela,
Sed mia viv' pro vi pli feliĉiĝis,
Ĉar vi min amis, ho amik' fidela!

Vi mortis; Ĉu mi vin revidos iam?
Ni estas ĉiuj unu familio,
Kaj se post mort' mi renaskiĝos, tiam
Vi ankaŭ vivos, kreitaĵ' de Dio.

Dear dog of mine, how often I remember
The meals, the games, the runs we
had together;
How proud you were my walking stick
to carry,
And wanted my umbrella in bad
weather.

In town you used to go out with me
shopping,
My basket in your mouth—you'd
sometimes drop it—
And in the mountains where we spent
our summers,
You brought the larch-wood home,
that I might chop it.

You never went to bed without first
coming
To have a pat and get my good night
greeting;
You wagged your tail, and rubbed your
nose against me,
And seemed to say "Farewell till our
next meeting."

You were not thoroughbred, or very
handsome,
But died too soon, although you
seemed so hardy,
For your affection made my life more
happy,
And I am grateful to you, my good
Mahdi.

We are one family! If I'm immortal,
Then so are you, and though your
bones are lying
Beneath the garden roses, you are liv-
ing
With all souls in a world where there's
no dying.

CLARENCE BICKNELL,
Bordighera, Italujo.

Nepagita Suldo

RAJTIGITA TRADUKO EL LA VERKOJ DE HELENE CHRISTALLER.

(Denove mia filo prezentas al la esperantistaro tradukon el "Meine Waldhauser" de sia onklino. Komparu AMERIKA ESPERANTISTO de septembro, 1911, paĝo 5a.—Paul Christaller.)

WALDHAUSEN' estis tre longe etendita vilaĝo, kaj konsistis el du partoj, interigitaj inter si per popla aleo. Malantaŭ tiu aleo troviĝis altaĵo, la "Poppelbühl" (poplo-monteto), sur kiu, iom flanke, staris malgranda dometo. De la strato ĝi estis kaŝata per arboj, sed kiam oni staris supre, ĉe la rando de la arbaro, tiam oni povis de malproksime vidi la blankajn kalkmurojn kaj fenestrovitrojn brilantaj en la lumo de l' subiranta suno. Tio estis rava, —la arde ruĝa helo el la verdaĵo.

La loĝantoj de la dometo belete vivis. La unua sunradio, kiu matene ekaperis malantaŭ la arbarkovritaj montaj, trafis la malgrandan dometon; kaj la lasta, kiu malsupre en la ebenaĵo de la Rhein-valo allumiĝis, diris al ĝi adiaŭ. Krom tio, estis bele ke ili loĝis sur la altaĵo. Kvan-kam ili estis nur kelkajn metrojn super la vilaĝo, tamen ili estis iom ekster la rondo de homoj; kaj tio estas ĉiam bona. Oni devas resti iom aparte, por ne sufokiĝi kaj por ne perdi la bonhumoron; eĉ malgranda monteto povos utili iomete je tio.

En la poplodometo loĝis Margaret Reister, nomita "Missionsgret" (misiema Grenjo). Ŝi estis jam tre maljuna virineto, sed ankoraŭ posedis viglan spiriton kaj babilemon. La laboro ne plu prosperis tiel rapide, tio estis ŝia ĉagreno, sed je la plej necesa, la ĝardeneto, la terpomkampoj, kaj la peceto da herbejo, ŝia forto ankoraŭ sufiĉis.

Ŝi aspektis ĉiam ordema, kun la blanka aŭ nigra kaptuko, sub kiu la viglaj okuloj scivoleme elrigardis el maldika sul-kita vizaĝo. La poŝo de ŝia maldelikata nigra jupo, kies lanon ŝi mem estis ŝpininta, ĉiam bulforme elstaris; ĉar ĝi estis plena je malgrandaj, nigre fumajitaj prunoj, kaj brunaj sekberoj; kaj la Waldhausen' aj infanoj havis liberan aliron al tiu poŝo.

Missionsgret havis du edziniĝintajn filinojn, kaj ŝi iris de unu al alia, portante ŝtonan laktujon, kaj en korbeto ian bonaĵon, kiun ŝi estis ŝparinta kun propra rezigno. Ŝi devis multe penegi, la maljunulino, sed malgraŭ la batalo kontraŭ ĉiutagaj aferoj, ŝi tamen havis tempon kaj intereson okupi sin pri aferoj iom flankaj kaj idealaj. De tio ŝi ankaŭ havis sian nomon, ĉar ŝi kolektis por la misio. Nelace ŝi iris de domo al domo, komence de la monato, por kolekti la monerojn dek- kaj dudekpfenigajn, kiuj post unu jaro faris sufiĉe grandan sumeton, kiun ŝi honeste administris kaj sendis al Basel je la unua de ĉiu januaro.

Kompreneble Gret iris ĉiudimanche al la pietista kunveno, kiun laikoj aranĝis, sed ŝi estis ankaŭ tre klerikema, kaj neniam ŝi sentis pli grandan feliĉegon, ol kiam ŝi sidis ĉe la vintra biblia instruado en la tro multe hejtigita lerneja ĉambro, dum ekstere neĝis kaj ventoj blovegis. Ĉirkaŭe sidis gesamcelanoj en la nehela ĉambro, for de la penoj kaj klopodoj de la labortago; je la fenestro estis la instruisto kun violono, sur kiu li ludis belan pian himnon, kaj sur la katedro staris la juna vikario, kiu parolis plej bone dum tiuj vesperoj, ĉar ekzistis pie-mo inter la aŭdantoj. Ankau alie Gret serĉis okazon por pruvi sian fidelecon al eklezio, protektante per siaj gardemaj avinmanoj persekutitajn pastrojn kaj vikariojn. Jen kio okazis unu fojon:

Ekstervilaĝa "frato," tre ŝatata pro siaj piemaj diroj, estis predikinta en la domo de Burklehannes je dimanĉo post-tagmeze, kaj post tio oni ankoraŭ edifis sin per piaj paroloj. Sed post kelka tempo tiuj ĉi paroloj iomete malleviĝis de sia alteco, kaj ekfariĝis nur klaĉado. Nun ili babiladis pri la juna vikario Lederer. Oni sciis kelkajn anecdotojn pri li: edziĝfestajn paroladojn pri la seniluziigoj de edzeco, dum kiuj sekrete

ridetis ĉiuj virinoj, ĉar la parolanto aspektis tre juna kaj nesperta. Krom tio, oni akuzis lin pri edifaj funebraj paroladoj, kiujn li estis elektinta por vere malindaj personoj. Sed ekzistis ankaŭ pli gravaj duboj; Burklehannes asertis esti rimarkinta ke la vikario ne preĝas dum vespersonorado; la ŝafistino raportis ke dimanĉon li ludis tre profanajn melodiojn sur la piano; kaj Gerberfritz eĉ pretendis esti aŭdinta el la prediko vere malortodoksajn opiniojn. Al alia ne plaĉis ke la vikario iam donis vangfrapon al impertinenta bubo, "kristana viro ne devus tiel koleriĝi;" kaj iu virino plendis ke sur la strato li preterpasis ŝin, ne salutinte.

La alia tiel babilema *missionsgret* sidadis tute silenta, nur direktante siajn okulojn de unu al alia. Generale ŝi ne malinklinis al iom da babilado, sed ŝi multe ŝatis la junan vikarion; li kondukis tiel respektive pri maljunaj virinoj; krome, ŝi volonte donus unu fojon al pia Burklehannes "kristanan admonon;" pro tio ŝi diris fine: "Mi nur kredas ke ni ne plibonigas lin kiam ni riproĉas, ni pli bone preĝu por li."

Ĉiuj silentiĝis tuj, kaj aspektis iomete embarasitaj; fine Hannes diris solene, "Gret estas prava, ni portu la junan viron sur preĝanta koro." Tiam oni rapide disiris, ĉar ĉiu iom hontis antaŭ la alia.

Jam de kelkaj jaroj, de kiam ŝi estis vidvino, la maljuna virineto opiniis ke entute Dio povas esti tre kontenta pri ŝi: Antaŭe ŝia edzo kelkfoje estis ekscitinta ŝin al nekristana kolero, aŭ pro sia avareco deviginta ŝin iri laŭ nerektaj vojoj, sed tio jam longe forpasis, ŝi ne plu pensis pri ĝi. Oni povis diri pri ŝi nenion pli malbonan ol ke je komerco ŝi iomete malprofitigis virinojn nespertajn, kaj eble ankaŭ ke ŝi ankoraŭ ne venkis homajn ĝuojn, ekzemple bonan kafon kaj blankan kukon. Sed alie ŝi estis honesta virino, diligenta kaj pia, tion devis konfesi eĉ la diboĉema tajloro, kiu loĝis ĉe la bazo de *Poppenbühl* en malgranda dometo, kaj tro volonte kalumniis la pietistojn kiuj sin sentis tiel justaj.

Sed unufoje Gret grave pekfalis. Neniu sciigis krom la maljuna pastro, kaj tiu estis diskreta. De tiam ŝi forĵetis al la tineoj la manteleton "farisean," per

kiu la Waldhausen'aj piemuloj volonte ornamis sin; kaj ŝi traktis tiel milde eĉ la pekantojn, ke la tajloro diris, ke baldaŭ ŝi estos tro bona por ĉi tiu mondo. Li ĝin diris ironie, tamen kun iom kaŝita respektemo.

Estis decembro, Kristnasko alproksimiĝis, kaj la marĉandistoj jam komencis iri de domo al domo. Unu kolportisto vendis siajn piajn librojn kaj bildojn, neeklezia kolego siajn indianajojn kaj rabajojn. Nun venis ankaŭ la ŝuisto Louis, kiu estis unubrakulo, kaj kolportis la ŝuojn faritajn de pli feliĉaj fratoj. Tiun atendis Gret, ĉar jen estis la nepo Fricjo, kies ŝuoj fariĝis tro malvastaj; la bubo estis multe kreskinta, kaj Karl jam atendis heredi liajn demetitajn vestaĵojn. Marie jam eklernis iradon, ŝi ne povis iri sensue sur la malvarma planko. La dunaskitoj Johann Georg kaj Georg Johann havis disŝiritajn dimanĉoŝuojn, kaj la patrinoj plendis al la avino, ke ili ne scias de kie preni la multan monon.

La ŝuisto venis. Li rajtis sidi ĉe la fajrujo, kaj ricevis tason da kafo dum la maljunulino severe ekzamenis lian komercaĵon. Kun grandaj okulvitroj sur la nazo, ŝi palpis la ŝuojn interne kaj ekstere, kunfrapis la plandojn, kaj plendis al Louis ke la vendotaĵo ne valoras duonon da tiom, kiom li postulas. Ĉar li ŝin konis, li trankvile trempis sian bulkon en la varmegan kafon, ree kaj ree certigante ke li preskaŭ neniom gajnos de la komercaĵo. Pri tia pretendo la marĉandosperta maljunulino havis nur la bonanime ironian ekkriion, "Ho, Dio, neeble!"

Fine ili interkonsentis. Kiel regimento da soldatoj la malegalaj ŝuparoj staris unu apud la alia, antaŭe paro da grandaj dikaj feltoŝuoj, kiujn la avino decidis por si mem. Tiam ŝi iris al sia ĉambro por kunserĉi la ŝparitan monon. Tio estis malfacila laboro. La misia monujo (malnova ŝtrumpo de ŝia edzo) ŝvelis pro arĝentaj kaj nikelaj moneroj, dum la propra havaĵo kuŝis apude, enfermita en tuketo; kaj kiel ajn ofte ŝi kalkulis, tamen mankis ankoraŭ ok moneroj. Tra la maŝoj de la bruna ŝtrumpo brilis la arĝento, kiu mallaŭte sonis kiam ŝi puŝetis ĝin. Tien ŝi jam estis enmetinta kvar el siaj propraj markpecoj,—unu je ĉiu

kvaronjaro. Se ŝi posedus ilin, kaj la kvar de la pasinta jaro, kiujn ŝi jam forsendis! Sed ne, ili estas oferitaj al la Savinto, ŝi ja ne povis repreni sian donacon.

Ekstere tusetis malpacience Louis. Lia manĝo estis finita kaj li volis foriri.

"Mi certe ree gajnos tiom, ankaŭ ol mi ĝin forsendos," diris al si la maljunulino, trankviliĝante, kaj rapideme elprenis ok markojn el la pormisia ŝtrumpo. Ĉiuj arĝentaj moneroj subridis kaj murmuretis ĉe tia rabo de la sanktaĵo, kaj Gret pro timo tiel abrupte fermis la tirkeston, ke ŝia fianĉina girlando sub la kloŝo ek-tremis, kaj ŝia dika edziĝfesta biblio ren-versiĝis. Tiam ŝi rapide iris al la kuirejo, donis al Louis la monon, kun timema rigardo al la pordo, kaj respondis per malkontenta murmuro al lia deziro pri ĝoja kristnasko.

La maljunulino estis sola. Denove ŝi ekzamenis sian aĉetaĵon, kaj ĝeminte forfermis ĝin en la ŝranko. Sed io premis ŝian koron; kvankam ŝi laboradis en la domo kaj bovinejo ĝi fariĝis pli nesuferebla dum la suno subiris. La vespersonorilo sonoris, dum ŝi estis melkanta. Gardeme ŝi forprenis la duon-plenan tineton, por ke la senpacienca bovino ne renversu ĝin, kaj interplektis la ostajn multe laborintajn manojn. Sed ŝi estis malatenta. Inter la strofoj de ŝia vespera himno rulis la rondaj arĝentaj moneroj; kaj la tinta de la bovina ĉeno tiom timigis ŝin ke ŝi tremis.

"Ho, ve," ŝi ĝemis, "kia sufero!" Ĉagrenplena, ŝi melkis la bovinon kaj restis mediteme sidanta sur sia skabelo. La lakton ŝi ne povos vendi, ĉar Karlina havas malgrandan infaneton, krom kvar aliaj, sed ne posedas bovinon, Rosine havas ankaŭ tri infanojn, kaj ŝia kaprino donas malmulte da lakto nun dum la vintro; kaj al malgranda Fricjo de Annegret la doktoro receptis du litrojn da lakto ĉiutage.

Ĉiuvespere la filinoj venis, kompreneble, alportante malplenajn laktujojn, por forporti ilin hejmen plenigitaj je lakto,—ĉar maljuna patrino ja ne bezonis tiom da lakto! La kokinoj ne plu demetis ovojn, de kiam estis tiel malvarme, kaj la junaj kokinoj ne komencos ĝis post kvar semajnoj, tamen je unua de januaro ŝi devos forsendi la misian monon. Unu el la maljunaj kokinoj eble

estis vendebla: estis domaĝe, ĉar ĝi ankoraŭ donis ovojn; sed ĝi havis laman kruron. Fine ŝe decidis iri al Feldbach kie loĝis tute nesperta juna pastredzino: ŝi eble donos al la maljunulino du markojn por tiu maljuna kokino.

Kiam Gret iris al lito, ŝi longtempe ne povis dormi. "Vi ne ŝtelis de homoj, sed de Dio," ŝajnis diri punanta voĉo, simila al la voĉo de "frato" Nagel, kiu kelkfoje prezidis la kunvenon. La maljuna virino vane senkulpigis sin, "Tio ja estis mia propra mono." Ŝi sentis la malpravecon de sia respondo, kaj ĝemante ligis la dikan noktokufon pli firme sur la orelojn, por ne aŭdi riproĉojn.

La sekvintan tagon ŝi iris al Feldbach, unu horon malproksima, kunportante en korbo sub la brako la kokinon kondamnitatan al morto. Estis neĝinte, kaj ŝi pene vadis laŭ la mallarĝa vojeto tra la arbaro. Sed, kia teruro! Kiam ŝi sonorigis ĉe la pastra domo, ne aperis la beleta blonda virino, sed ĉi ties patrino, kiu estis veninta por la kristnaskaj tagoj! Sub la spertaj okuloj de tiu decidema virino, Gret ne kuraĝis postuli pli multe ol marko kaj kvindek, kaj fine ricevis nur markon kaj tridek pfenigojn, vane laŭdinte la junecon, grasecon, kaj grandan pezon de sia vendaĵo. Ŝi preskaŭ ploris pro seniluziigo, kiam ŝi devis foriri kun malpeza korbo kaj multepeza koro.

Pasis tago post tago, kaj neniam rimedo troviĝis. La maljunulino fariĝis tre melankolia, kaj perdis apetiton. La ĝojego de la genepoj pro la deziritaj ŝuoj ne kaŭzis al ŝi rideton, ka kristnaskaj kantoj ne ŝin edifis; ŝi juĝis sin elpuŝita el la komunumo de sanktuloj, kaj brulmarkita. Pro tiu sento ŝi sidis sur malantaŭa nehela benko en la preĝejo, apud Paŭline Genger, kie volis sidi neniu alia, ĉar Paŭline havis tri bastardajn infanojn, ĉiun de alia patro.

La filinoj miregis pri la patrino. Ne ĝojigis ŝin eĉ bela granda kukopano, kiun Kartine bakis pro la festo, nek la sukero de Rosine, nek funto da kafo de Annegret. La patrino versaĵne estis malsana. Survoje Rosino renkontis la maljunan pastron, kiu demandis pri ŝia farto. Al li ŝi rakontis sian maltrankviliĝon, kaj li promesis tuj viziti la patrino. Sin apogante sur bastono, maljuna pastro Werner pene supren iris la gliti-

gan vojon, kiu kondukis al la poplodometo,—vojon, kiun la buboj uzis por glitveturejo dum la festotagoj.

Li forfrapis la neĝon de siaj botoj, kaj iris palpante tra la malhela koridoro al la ĉambropordo. La avino ektimegis, kiam ŝi vidis eniri la pastron. Tiu-momente ŝi tenis en mano la malplenan ŝtrumpon, elversinte sur la abia tablo la konfiditan monon por la misio.

“Ne ektimu,” ridante diris la pastro, “mi ne estas ŝtelisto.”

Ĉe la vorto *ŝtelisto* ŝi ekruĝigis kaj malkonfideme rigardis la vizitanton.

“Nu, kiel vi fartas, Gret?” demandis la pastro, mirigite pri la konduto de la maljunulino, kiu kutime estis tre afabla.

“Ho,” ŝi respondis, hezitante, “laŭorde, ne bone.”

“Kial tio estas laŭorda?”

“La peko estas la pereco de la homo.” Ŝi rigardis funebre kaj rigide la monkovritan tablon.

Kie estis ŝia fariseeco, ŝia ĉiama kontenteco pri ŝi mem? Ĝi estis forfluginta kiel fabela sonĝo, kiu ne kontraŭstaras realecon.

“Via filino diris ke vi ne bone fartas?” demandis la pastro, atentege ŝin rigardante.

La maljunulino neis melankolie per la kapo. “Mi ne estas malsana.”

“Sed io mankas al vi, laŭ saneco aŭ animo. Se mi povas helpi al vi, diru ĝin,” proponis per konfidinda voĉo la maljuna viro.

Radio de espero eklumiĝis en la koro de la virino. Al tiu ĉi homo, kiu estis maljuniĝinta kun ŝi, kaj kiu milde kaj bonintence rigardis ŝin, el sub siaj longaj blankaj haroj, ŝi konfidos sian sekreton, kaj li ja gardos ĝin ĝis la tombo, eble li ankaŭ povos konsili kaj helpi al ŝi. Per hezitanta voĉo kaj kun mallevitaj okuloj ŝi komencis sian konfeson.

Pastro Werner ne rigardis ŝin, li desegnis mediteme per sia bastono sur la blanka sablokovrita planko.

Kiam ŝi finis, ambaŭ silentis momenton, dum la horloĝo tiktakis laŭte, kiel maltrankvila koro, kiu estas vipata antaŭen kaj neniam rajtas ripozi. Grandaj larmoj elfalis el la okuloj de la maljunulino, kiu ne forviŝis ilin. La pastro etendis sian manon kaj kviete prenis ŝiajn brunajn malmolajn fingrojn.

“Gret,” li diris milde, “mi volas helpi

vin. La duonon de la fordonita mono mi anstataŭos al vi; tio estas, kio rilatas al la pasinta jaro, kies monon vi jam forsendis. La alian duonon vi restos ŝuldanta al Dio, kaj vi donos en la nuna jaro neniom por la misio.”

“Mi neniam ŝuldis ion al iu, nek al homoj, nek ankaŭ al—” Ŝi haltis kaj ne kuraĝis fini. La pastro ridetis.

“Al mi vi ankaŭ neniom ŝuldos, ĉar vi povos repagi.” Sed rilate al Dio,—al Li vi nur ŝuldu ĝin, ĉar certe la mono ne estas la sola ŝuldo, kiun vi havas al li.”

La maljunulino profunde mallevis la kapon kaj ankoraŭ silentis.

“Sciu,” daŭrigis la pastro impresige, “justeco estas io bona, sed indulgo pleniĝas la koron je amo.”

Kaj *Missionsgret* ne pagis la kvar markojn al Dio. La genepoj ĉiam bezonis ion,—ŝuojn, aŭ pantalonojn aŭ jupejn; ŝi neniam povis pensi pri pagado de la malnova ŝuldo, kiom ajn ŝia honoramtion deziris. Sed konscio, ke ŝi ŝuldas ion al iu, faris ŝin tiel humila kaj boukora, ke ŝi fariĝis la plej bela ornamo de la komunumo.

La sekvintan someron kreskis apud la domo de la virino, je la plej sunplena flanko, malagrabla odoranta terpomsajna herbo, kiun la maljunulino kun granda zorgo ĉirkaŭhakis, sterkis kaj akvumis, dum neniu el la genepoj havis permeson alproksimiĝi. Kiam fariĝis aŭtuno, brilis inter la grizverdaj folioj belformaj, purpurruĝaj fruktoj, nekonataj en Waldhausen. Paradizpomoj la avino nomis la tomatojn, kaj tio delogis malgrandan Fricjojn tiom, ke li ŝteletis unu el la fruktoj. Sed ĝi havis tiel malbonan guston, ke li elkraĉis ĝin kun abomeno, kaj atendis dum tuta tago ian teruran okazon, pro gustumo de malpermesita frukto.

Al la pastrodomo la maljunulino alportis la maturajn fruktojn. Tie en la multe ombrita ĝardeno ili ne prosperis, pro tio la pastro tiamaniere lasis al ŝi repagi sian ŝuldon al homo. Sed al Dio ŝi restis ĉiam ŝuldanta, ĝis post jaroj la morto dolĉe fermis ŝiajn okulojn, ĵus kiam la unuaj radioj de leviĝanta paskosuno orumis la fenestretojn de la poplodometo.

El la germana tradukis
WILHELM CHRISTALLER,
Stuttgart, Germanujo.

Geknabetoj

LA domo plej proksima estis okupota! Mētante sian vizaĝon kontraŭ la fenestro, tiel proksime ke lia nazo estis premata preskaŭ plata, Teddy (*Tedi*) povis vidi la ŝarĝveturilojn, kaj la virojn kiuj estis malsarĝantaj ilin. Se nur li povus malfermi la fenestron! Sed estis frua printempo, tial tia ago ne estis pripensebla. Unuo pe la mebloj estis elprenataj el la veturiloj, kaj la viroj moviĝis tre malrapide.

"Ho," pensis Teddy, "kial ili ne marŝas pli rapide?"

Li ĵus eksentis ke lia nazo doloras, kiam li ekvidis ion ruĝan. Tre silente li malfermis la fenestron kaj elpuŝis sian kapon. Jes, li estas prava, tio estas malgranda veturileto! Tiu ĉi estis certa pruvo ke estas knabo en tiu familio. Li scias ke knabeto nepre loĝos tie. Ĉu li ne esperis tion, kaj preĝis dum multaj semajnoj ke tio okazu?

Kiam la lasta ŝarĝveturilo malaperis laŭ la strato, Teddy silente iris malsupren en la korton, kaj staris apud truon en la barilo, por rigardi la malantaŭan parton de la najbara domo. Lia nazo ankoraŭ sentis malkomforta. Tre zorge li ĝin palpis; ĝia ekstremaĵo certe ŝajnis supren kurbita! Eble ĝi ĉiam restos tia. Teddy esperis tion, ĉar la nazo de Micky (*Miki*) Egan supren kurbas, kaj Micky, antaŭ ol li foriris, estis lia plej bona amiko. Micky ankaŭ havas lentugojn kaj strabajn okulojn. Teddy havis neniujn el ĉi tiuj, kaj la penso pri tiu fakto preskaŭ tro dolorigis lin. Ĉiuj aliaj knaboj posedas tiajn aferojn.

Remetinte la okulon ĉe la truon en la barilo, li atendis. Sed kvankam li restis tie ĝis kiam la suno malsupreniris, kaj li fariĝis malkomforta kaj malvarma, li vidis neniun krom la virino kiu purigis la fenestrojn. Tamen li ne sentis ĉagrenon. Restis sufiĉe da tempo. Eble la knabeto ankoraŭ ne alvenis.

Teddy eniris en sian hejmon por vespermanĝi, sed li estis tiom ekscitita ke li

forgesis lavi la manojn. Post kiam oni sendis lin por fari tion, la manĝado ne plu interesis lin. Neniu volus elspezi tutan horon en preparado!

Kiel eble plej baldaŭ li ree eliris en la korton. Tiun ĉi fojon li decidis esplori pri la antaŭa parto de la najbara domo. La nova familio estis kunvenanta en la ĝardeno. Tio ja estis bonŝanca. Teddy rampis sur la siringarbeton, de kie li povis vidi nevidata. La grupo ŝajnis esti nur gekreskintoj. Senspire liaj okuloj serĉis etulon. Lia koro batis tiel rapide ke li preskaŭ perdis la ekvilibron. Post nelonge malgranda infano ekaperis, kurante antaŭen. La koro de Teddy eksaltis, tiam ŝajnis ĉesi batadon. Jen, ĝi estis nur knabino! Kia domaĝo! Tio estis tro multe por suferi. Io leviĝis en lian gorgon, kaj apud lia koro ŝajnis kvazaŭ io rompiĝis. Li kuris en la domon por trovi la patrinon. Ŝi komprenis, ŝi estis jam timanta tion, kaj ŝi demandis nenion. Estus ja vane peni konsoli lin. Teddy sciis ke li neniam ree sentos same kiel antaŭe. Kiel do estas la vivo elportebila, se nur knabino loĝas en la najbara domo? Estus pli bone ke oni vivu tute sola. Li ekrememoris pri la bela tendeto, kaj siaj "vestoj de ruĝhaŭtulo," kun la terura penso ke li ne plu bezonos ilin.

Kial ĝi ne povus esti knabo? Tra la silento de la ĉambro la granda horloĝo ŝajnis diri "knabin', knabin', knabin'." La malgranda franca horloĝo gaje ĝin ankaŭ diris, ŝajnante multe plaĉita. La knabo aŭskultis, leviĝis, kaj irinte al la horloĝo haltigis la pezan pendolon. Sed la franca horloĝo ŝajnis pli gaja ol antaŭe, kaj preskaŭ ridis la silabojn. "Same kiel knabino," kolere pensis Teddy, kaj elportis la ofendantan horloĝeton el la ĉambro.

La sekvintan matenon, kiam Teddy sidis malgaje tranĉante bastoneton, kaj pensante pri la ĉagrenoj de la vivo, liajn pensojn interrompis la vortoj "Bonan matenon, knabeto."

Teddy ekrigardis supren. Antaŭ li staris la knabineto.

"Mi venis por ludi kun vi," ŝi anoncis.

Li rigardis ŝin malagrable. Ŝi do estis veninta por ludi! Nu, ŝi simple reiru! Li respondis "Neniu invitis vin. Plie, vi ne scias kiel ludi. Knabinoj neniam scias tion."

La mentono de la knabino leviĝis kelkajn colojn.

"Ho, ne estas necese koleriĝi," li daŭrigis. "Vi ne povas ludi "ĉajnez" (*ludoj per ŝtonoj, vitraj aŭ marmoraj pilketoj*), aŭ "ruĝhaŭtulon."

Tuj ŝi malaperis preter la angulo de la domo. La venko donis al li iom da plezuro, sed ĝi ne longe daŭris. La antaŭa sento de soleco revenis. Li tre sopiris je Micky. Neniam li ree havos tiel bonan amikon. Kaj cirkuso baldaŭ alvenos al la urbo, tamen preskaŭ ne valoros la penon iri tien, se oni ne havas kunulon, kun kiu oni povos poste ludi la ruĝhaŭtulajn batalojn tie vidotajn, kaj imiti la marŝadon sur streĉita ŝnurego!

Teddy leviĝis kaj estis enironta en sian hejmon, kiam li ree aŭdis voĉon. Jen ree staris la knabino, sed li apenaŭ ŝin rekonis. Ŝi venis rapide, kaj estis vestita per ruĝhaŭtula vesto! Li devis kontraŭvole admiri ŝian ĉapon, kaj mallaŭte li fajfis, dum li rigardis la plumfaskojn. Neniam antaŭe li vidis tiel belajn kolorojn.

"De kie vi ricevis ilin?" li demandis, iom ĵaluze.

"De mia onklo Billy," ŝi respondis.

"Kiu li estas?" Teddy demandis.

"Li estas mia onklo," ŝi klarigis.

Tute laŭ knabina maniero, pensis Teddy. Kial do ŝi ne povis respondi al saĝa demando? Tamen, li faros duan provon:

"Ĉu li estas altkreskinta viro?"

"Ho jes, kaj li estas vojaĝinta tra preskaŭ la tuta mondo, kaj scias pri ĉio, kaj—"

"Pri ruĝhaŭtuloj?" interrompis Teddy.

"Kompreneble," ŝi diris, "kaj li ankaŭ povas rakonti rakontojn pri kiam li estis knabo kaj loĝis en la okcidento. Eble li nun rakontos al ni, se ni petos."

"Ho, mi ne deziras," respondis la knabo, penante montri indiferentecon, kvankam li efektive sentis deziregon konsenti. Metinte la manojn profunde en la

poŝojn, li kvazaŭ distrite komencis fajfi.

La knabino rigardadis lin.

"Estas dua skatolo da plumfaskoj, ĝuste similaj al la miaj," ŝi aldonis, kaj ni donos kelkajn al vi."

Ĉi tio estis grandega surprizo. Li ne povis imagi eĉ Micky faranta tian proponon. Dum la ekscito de la momento, ŝia invito estis akceptita, kaj ambaŭ infanoj iris por serĉi Onklon Billy kaj la belegajn plumojn.

"Kio estas via nomo?" demandis la knabino, dum ili kuniris.

"Teddy," li respondis abrupte. "Kio estas via?"

"Ho, la mia estas Elizabeto, tamen homoj kiuj ametas min nomas min Betty (*Beti*).

La knabo respondis nenion, sed li sekrete decidis ke li neniam nomos ŝin Betty.

Onklo Billy estis tiel interesa, kiel lia nevino antaŭdiris. Teddy aŭskultis al strangaj rakontoj pri la okcidento, pri sovaĝuloj, pri multaj aferoj ne antaŭe konataj. La knabino sciis preskaŭ tiel multe kiel ŝia onklo. Sed kompreneble, ŝi jam antaŭe aŭdis tiujn rakontojn, kaj, post ĉio, ŝi estis nur knabino. Knabinoj estas tiel malfortaj estaĵoj. Kredeble ŝi povas ludi neniajn ludojn. Kredeble ŝi ne povas rapide kuri. Knabinoj neniam povas.

Kiam ili reiris en la korton, Teddy ekhavis bonan ideon: Li montros al ŝi kion li povas fari.

"Venu, ni kuru konkurson," li proponis.

"Tre volonte," ŝi konsentis, kun videbla plezuro.

Ĉar ŝi estis knabino, li permesis al ŝi antaŭan komencon.

La knabino venkis la unuan kuradon! Teddy ne atendis ĉi tion, tamen li komprenis ke tio okazis ĉar li estis permesinta al ŝi tiun antaŭan komencon. Tiu rememoro trankviligis lin, kaj li sentis fieri pri sia ĝentileco, preskaŭ tiel fieri, kvazaŭ li estus venkinta la kuradon. Tamen ne estus dezirinde ke knabino venku ĉiun konkurson, tial je la dua ili samtempe ekiris. Sed ili ne samtempe atingis la pomarbon, ĉar la knabino tien alvenis unue!

Teddy havis strangan senton en la gorgo. Lia malgranda mondo kvazaŭe suferis tertremon. Eble knabinoj do ne estas tiel malfortaj, kiel li estis supozinta, aŭ eble ĉi tiu knabino malsimilas aliajn knabinojn.

"Ho, la suno estas varmega," ekkriis la knabino. Teddy ankaŭ sentis tre varmega, kaj tiu stranga sento en lia gorgo faris ĝin tute seka.

"Ni eniru la domon, kaj petu de Nora kelkajn kuketojn kaj glason da limonado," ŝi sugestis.

Li ne bezonis duan inviton. Eĉ la penso pri limonado refreŝigis lin, kaj li volonte akompanis la knabinon al ŝia hejmo.

La ceteron de la posttagmezo ili ludis "ĉajniz." La knabino ne povis venki je tio, ĉar Teddy estis ja spertulo, efektive

la plej sperta el ĉiuj knaboj samaĝaj en la ĉirkaŭaĵo. Tamen ŝi povis ludi,—nu, preskaŭ tiel bone kiel Micky. Tio ja estis laŭdo.

La posttagmezo pasis rapide, kaj kun granda surprizo Teddy aŭdis la voĉon de la patrino, kiu vokis lin por vespermanĝo.

"Adiaŭ," diris la knabino, kiam li forturniĝis.

"Adiaŭ, Betty," respondis la knabo.

Estis laca knabeto, kiu enlitiĝis tiun nokton, sed kiam li ekdormis li murmuretis "Kompreneble, knaboj ĉiam estas la plej bonaj, tamen knabinoj—estas—ja—bonegaj."

La patrino nur ridetis. Ŝi komprenis.

El la angla tradukis

ROBERT BRUCE.

La Danĝerstrato

DE BARRY PAIN.

Cap. I.

AN antikvaj tempoj vivis reĝo, kiu havis belegan filinon. Estas notinde, ke en antikvaj tempoj ĉiuj reĝoj posedis belegajn filinojn. Tiu devus konsistigi temon por reĝa komisiono.

Kiel mi ĵus estis dironta, kiam mi ekpensis pri io alia, la nomo de tiu belega filino estis Princino Karamelo.

La patro ŝin adoris, kaj havis pri ŝi kiel eble plej altan opinion. Tute eble estas personojn adori kaj samtempe pri ili ne havi ian ĝustan opinion. Sed tion ne faris la reĝo. Li konsideris Princinon Karamelon kiel virinon nepre perfektan. Li sin demandis, kiel li trovos viron, kiu montriĝos duonsufiĉe bona por edziĝi je ŝi. La penso pri tio maldormigadis lin nokte. Li diradis al siaj korteganoj: "Princino Karamelo posedas la plej ravan belecon, sed ŝi ankaŭ posedas la plej grandan lertecon kaj la plej belan karakteron." Kaj tiam la korteganoj oscedadis, dirante, ke tion ili jam rimarkis.

Cap. II.

La penado, kiun okazigis al la fabelaj reĝoj la elekto de edzoj por iliaj filinoj,

devus altiri la atenton de la Psika Esplor-Societo.

Unu tagon la reĝo eniris la ĉambraron de Princino Karamelo, kaj parolis jene: "Plej kara infano, kuŝante maldorme sur mia lito, mi elpensis rimedon, per kiu mi povos scii, ĉu iu viro meritas la honoron esti via edzo. Mi nun konstruigas straton nomotan Danĝerstrato. Ĝi estos longa unu mejlon, kaj enhavos ĉiujn tentatojn pripensotajn de la profesoroj de malbonfaroj. Tiu viro, kiu povas trairi tiun straton en la daŭro de malpli ol dudek minutoj, estos kiel la oro pruvita per fajro. Li fariĝos via edzo."

"Dankegojn, paĉjo," diris la princino. Sed sekrete ŝi faris proprajn aranĝojn. Nu, la strato estis konstruita kaj ekipita. Ĝi estis plena de allogaĵo kaj parfumo. Okazis tie frenezigaj kaj hazardaj ludoj, kaj la aspiranto devus preterpasi tablojn, kie oni ludis "pochre" kaj "orkŝun" kaj "znuka." Ankaŭ troviĝis muzikistoj kun ŝalmo kaj taboro (la diferenco inter taboro kaj tamburino ne estas priparolinda). Troviĝis dancistinoj je superega beleco kaj supermezura amindeco. Troviĝis tabloj plenigitaj per bongustaj kaj allogaj trinkaĵoj kaj manĝaĵoj, kaj notu bone, la juna aspiranto devos eniri la straton kun malplena stomako.

Ĉap. III.

Precize je la oka vespere la aspiranto eniris Danĝerstraton. Ĉe la alia fino de la strato la reĝo atendis kun haltiga horloĝo en la mano, kaj la muzikistaro de la striaj hungaroj.

Kiam, kiel ĉiam okazis, la aspiranto ne aperis je la fino de dudek minutoj, sed telefonis, ke de nebulo li estas detenata en la urbo, la striaj hungaroj ludis arion de kanto, kies senco estas, ke "Alia bona viro malsukcesis!"

Danĝerstrato fariĝis populara. "Sin montri inda je Princino Karamelo" fariĝis sinonimo por morala degradiĝo, tiel same kiel "Mi petas la *Chiltern Hundreds*" signifas "Bonvolu donaci al mi nobelulecon."

Je la fino de dek jaroj, neniu estis jam prosperinta trairi Danĝerstraton dum la difinita templimo. Kaj la reĝo, kiu ne estis tiel juna kiel antaŭe, forte malsaniĝis.

Ĉap. IV.

Mortonte li alvokis al si la filinon. "Karamelo, mi faris al vi grandan kaj gravan maljustaĵon. Mi postulis por vi la perfektecon, kaj ne ekzistas perfekteco en tiu ĉi mondo. Tial mia timema sovaĝa rozo estas lasita velki sur sia trunketo, por tiel diri."

"Mi bonege aspektas ĉe arta lumo," diris modeste la princino.

"Dum mi vane serĉadis la perfektecon, restadis via vivo sen ĝojo, sen bongusto, asketa, senakva, monaĥeja!"

"Ne tute, kara paĉjo."

"Kion vi volas diri?"

"Nu, kiam vi diris al mi, ke vi elpensis ĉi tiun Danĝerstraton, mi subaĉete aranĝis diversajn aferojn kun la profesoroj de la malbonfaroj. Kaj, por ne tro malklare paroli, dum la lastaj dek jaroj mi estis unu el la tentatoj."

LA REĜO TUJ MORTIS.

El "*Printer's Pie*" tradukis, kun permeso,
RICHARD SHARPE,
Torquay, Anglujo.

Sub Kaŝtana Arbo

ALORA mezjunia tago venas al sia fino. Hodiaŭ nemultaj promenantoj vidiĝas eksterdome, pro la varmega sunbrilo. Sed centoj da homoj el nia urbo kaj najbaraj urbetoj intencas ĝui plezurriĉan vesperon en la fama parko, kiu estas ja enviinda propraĵo de nia urbo. Tial je sunsubiro dekduoj da tramveturiloj homplenaj alvenas kaj malpleniĝas ĉe la bela parkenirejo.

La parko kuŝas sur altaĵo, ĉirkaŭata de pentrinda pejzaĝo,—ampleksa valo, en kies mezo rivero arĝenta serpentine fluas inter bordoj dense kovritaj per popoloj kaj salikoj. Ĉe ambaŭ flankoj sin etendas grandaj ondemoviĝantaj grenkampoj da tritiko, sekalo, aveno kaj maizo. La tuton ĉirkaŭas aro da montoj, sur kies orientaj kaj sudaj flankoj ridetas belaj vinarbaroj. La okcidentajn kaj nordajn flankojn kaj la suprojn kovras densa arbaro el kverkoj, fagoj, kaj aliaj arboj. Ekstere, iom malproksime, la profiloj de majestaj montsuproj aperas post dubeblua nebula vualo, ĉi tie kaj tie

montrantaj blankan makulon el ĉiama neĝo.

Enirinte la parkon, ni venas al lazura lageto. Ĝia glata supraĵo tremetante spegulas la suprojn de la arbokovritaj montetoj. Je ĉiuj direktoj etendiĝas belaj aleoj kun ombrodonantaj arboj je ambaŭ flankoj. En la interspacoj vidiĝas allogaj herbejoj kaj florbedoj. Jen ni preterpasas ĉarman fontanon, suprenŝprucantan briletajn akvoradiojn, kiuj defalas al rivereto defluanta inter likenokovritaj ŝtonoj, duone kaŝitaj per flankaj arbetoj el jasmeno, siringo kaj junipero.

Belaj bestetoj ankaŭ ne mankas. "Ho, jen, jen!" ekkrias ravite kelkaj fraŭlinoj. "Ho, jam ĝi malaperis, kaj kia beleta etulo!" Ĝi estis sciuro, kiu suprenkuris kverkon, kaj sin kaŝis inter la folioj. Antaŭ ni subite eksaltas longorela leporo, galopegas trans la florbedojn, kaj, je nia surprizo, haltas apud herbotufo kaj atente nin rigardas. Baldaŭ ni atingas amason da homoj, kiuj plezure rigardas, en angulo de la parko, gracion kapreolidon,

rigardantan reciproke kun granda miro en la okuloj.

Antaŭen vagas la popolamaso, ĝis fine ili disiĝas du-triope. Unuj iras al la teatraĵo, kiun prezentas la parkaj aktoroj; aliaj intencas pluan esploradon de la vidindaĵoj.

Laŭ soleca vojeto vagas paro da gejunuloj. Ili ĝuas la belaĵojn, sed evidente trovas pli multe da ĉarmo en reciprokaj rigardoj. Tion povus diveni eĉ malspritulo, pro la vizaĝoj radiantaj je feliĉo, kaj la mallaŭtaj gajaj vortoj de la gejunuloj. Ĉu ili amas unu la alian? Jes, sen ia dubo ili estas gefianĉoj, ideala paro, kiuj sentas saman entuziasmon por samaj idealoj. Fine ili alvenas al granda, bela kaŝtano, en ekstrema angulo de la parko. Sub la majesta arbo troviĝas benko, kaj sur tiun benkon sidiĝas la gejunuloj.

Ius krepuskiĝas. Pala plenluno grade leviĝas sub la stelumita ĉielo, super la bela pejzaĝo. La siluetoj de la montetoj iom post iom malaperas en malluma mistera vualo. De malproksime, flatas la orelon dolĉaj sonoj de parka muziko intermiksata kun la rava kantado de birdoj. Venteto ĝemetas tra la florbe-

doj; disiĝas multspeca aromo, kaj balsama aero plenumas la regionon, refreŝigante la animon kaj ĝojigante la koron. Niaj gejunuloj sub la kaŝtano okupas sin je vigla interparolado, kiu grade cedas al silento, dum ili ĝuas kvazaŭan interkompreniĝon de animoj, akompanatan de la dolĉaj sonoj de naturo ĉirkaŭ ili. Longe la ambaŭ sidas tie, senvortaj, tute silentaj; efektive, kiam vortoj paroleblaj senpoviĝas, tiam ĝemetoj kaj ardaĵoj ekrigardoj plenumas la malfacilan taskon esprimi tiun feliĉan korsenton.

La tuta naturo ĉirkaŭe simpatie vibras je la feliĉego de tiu paro, kaj la branĉoj de la kaŝtano murmuretas amike, kvazaŭ malsupren sendante benon al la gejunuloj. Mole susuretas la folioj, movate de venteto, kiu sur siaj ondetoj alportas de malproksime dolĉajn sonojn, kies signifon oni ne povas precize kompreni, sed kiuj eble alportas al feliĉa homaro la paroldsendaĵon de anĝeloj. Kiu scias? Eble la grekoj, kiuj kredis je arbaraj nimfoj, je driadoj, ne estis tute malpravaj; eble per tiuj nomoj ili penis esprimi iajn faktojn, kiujn ankoraŭ nun oni povus kompreni, se kun tute preta animo oni aŭskultus al naturo.

MICHAEL GARTNER.

Esperanto

Esperanto—word of hope—,
Language of the world,
Lo! thy banner green and white
Far and wide is furled.
Green is nature's blending tint,
White is symbol grand;
Purity and loyalty,
Both go hand in hand.

Language is the channel broad,
Bringing near the far;
Christ may be reflected through
Esperanto's star.
God is working on the earth
His own purpose true;
Through the darkness of the age
Light now shines anew.

Mighty issues are at stake,
Warnings must be given,
When God's kingdom comes below
Earth will be as heaven.
He will come whose right it is
Thrones to overthrow;
This the truth that far and near
All the world must know.

Eliza H. Morton.

El la Profundaĵo de la Ptomajnoj

RAKONTITA DE HOMO JUS REVENINTA EL TIE

PASANTE laŭ la vojo de vivo oni povas rimarki vojetojn forkondukantajn de la ĉefaj vojoj. Tra la malfermaĵo kie tiuj vojetoj disiras, vidiĝas malluma, malproksima, profunda valo, envolvita en nebuleta nuboj, el kiu ŝajnas leviĝi fantomaj konturoj de objektoj kies formo estas nerekonbla, kuŝante en nepenetrebla krepusko de mistera atmosfero.

Ĝi estas la valo le la *ptomajnoj* (angle, france, hispane: *ptomaine*; ruse, *ptomainy*; germane: *leichenalkaloid*). La vojetoj kiuj forkondukas de la ĉefa vojo tute ne montras sian finiĝon. Ili montras la kutimajn vidaĵojn de alloga ombro kaj ripozo, kun volbaj arboj kaj florokovritaj deklivoj, promesante plezuron kaj refreŝadon al tiu laca vojaĝanto, kiu flanken iras por ripozi kaj renovigi sian forton.

Bongustaj fruktoj pendas are laŭlonge de tia vojo, ĉe ambaŭ flankoj, por tenti la apetiton; sed la vojaĝanto ne scias ke en tiuj aroj sin kaŝas mortigaj mikroboj, atendante por eniri lian korpon, celante ĝian detruon. Li eletendas sian manon, kaj ne suspektante ekkaptas kaj manĝas la allogan frukton. La mortigaj mikroboj rapidas tra la malfermitaj pordoj, trovante bonan okazon kaj luksan vivlokon.

Sento de grand lacego surrampas la nesuspektintan vojaĝanton. Li opinias ke li ne povas pli antaŭen iri. Li kuŝiĝas sur la deklivo, kun doloranta kapo, dum turmentaj doloroj rampas tra ĉiu nervo, osto kaj muskolo en lia korpo. Malsanema naŭzo ekkaptas lian stomakon,—vana peno de Naturo elpeli la invadantan armeon. Komenciĝas la terura ĝismorta batalo de Naturo kontraŭ ŝiaj senkompataj malamikoj. Ŝi mobilizas siajn batalionojn da fagocitoj kaj leŭkocitoj, kaj surjetas ilin sur la batalkampon, por mortiga batalo kontraŭ ŝiaj malamikoj.

Dume “bona samariano” trovas la malfeliĉan vojaĝanton, kaj alportas lin

al vojflanka gastejo, ĉe la bordo de tiu malluma, nebuleta valo. Lia spirito reiras nun al la tempo de lia knabeco,—ree li ŝajnas iri al la lernejo, kaj rekonas multajn el siaj lernejkunuloj. Sed, strange, ili ne ŝajnas lin rekonu, kaj li opinias tion tre rimarkinda, ke altkreska homo, kia li estas, devas iri al la lernejo, studi la samajn malnovajn lecionojn, ludi la samajn malnovajn ludojn kun kunuloj ankoraŭ restintaj junaj, kaj fine reiri hejmen kun la familiaraj libroj sub la brako. Li sentas, la tutan tempon, ke ĉio ĉi ne estas reala, sed li ne povas kontraŭstari la misteran potencon kiu kvazaŭe antaŭen pelas lin sopirantan je ripozo. Ho, se li nur povus kuŝiĝi kaj ripozi!

Jen, tie staras homa estaĵo, kies apero plenigas lian koron je neesprimebla ĝojo! Jen la amata kunulino de lia junaĝo, ankaŭ de liaj malfruaj jaroj. Kiom da amo elrigardas el ŝiaj okuloj! Kia mondo da ĝuado radias el ŝiaj rigardoj! Li antaŭen paŝas por ĉirkaŭpremi ŝin,—kaj ŝi ekmalaperas,—ĉu en la aeron? Li ne povas ŝin trovi; agoniante li serĉas ĉie. Jen, ŝajnas ke ŝi eniras subite aperintan vagonaron. Li penas sekvi ŝin, sed apenaŭ povas movi siajn piedojn, ĉar la muskoloj rifuzas obei lian volon. Per grandega peno li alvenas al la fino de la formoviĝanta vagonaro, saltas sur ĝian ŝtupon, kaj eniras la vagonon. Sed ŝi ne estas tie. Versajne li eraris; post ĉio, kredeble, ŝi ne eniris la vagonon. Malsupren saltante, li nun sin trovas en dezerta loko. Antaŭ liaj okuloj etendiĝas kilometroj da stratoj kaj senfinaj vicoj da malplenaj domoj. Ĉie regas profunda silento. Premegate de netolerabla soifo, li eniras domon post domo; ĉambro post ĉambro malfermiĝas antaŭ li en senfina perspektivo. Subite sonas post li piedfrapoj, kaj mortiga teruro plenigas lian cerbon: sendube lin persekutas demono! Aŭdante la demonon spirblova post li, li freneze sin jetas tra la plej proksima pordo, kaj vane penas ĝin ŝlosi. Teruro kvazaŭe

donas al li flugilojn kaj li rapidas tra malfermaĵo al apuda arbaro, kiu espereble prezentos kaŝejon. La piedojn ek-kaptis amasoj da kreskaĵoj, kaj li faletis kontraŭ ŝtipoj kaj falintaj arboj; tiam li defalas de krutegaĵo, kaj falas, faladas, neniam atingante fundon, ĝis kiam fine li perdas konscion.

Kiam li vekigaĝas, ŝajnas ke iu ĉeestas, trankvile tenante antaŭ li malvarmajn trinkaĵojn. Avidas li ĝin ricevas kaj englutas. Nun li aŭdas malproksimajn voĉojn, kaj baldaŭ malfermas la okulojn,—jes, antaŭ li staras la longe serĉata amatino, la kunulino de la tuta vivo! Ree li penas ĉirkaŭpreni ŝin, sed ne povas levi la brakojn. Alvenante al li, ŝi prenas lian kapon sur sian bruston, kaj fine li trankviliĝas kaj ripozas.

“Ĉu vi estis en la vagonaro?” li demandas.

“Kia vagonaro, karulo?” ŝi respondas.

“Ho jes, vi ne eniris la vagonon, mi eraris.”

Pace li ekdormas, kaj kiam ree li vekigaĝas konataj objektoj sin montras al liaj okuloj,—la pentraĵoj sur la muro, la

bone konataj mebloj, kaj tiel plu. Nun li komprenas ke li estas en lito, en sia propra domo; kaj ekkomprenas ke li estas malsana.

“De kiom da tagoj mi estas malsana?” li demandas.

“Ho, eble ses tagojn vi kuŝis ĉi tie.”

Nun li plene rememoras: li manĝis melonon, ĉe la restoracio; aŭ ĉu la kaŭzo estis glacikonservita kokido, aŭ tiu omaro? Nu, li ne povas diri. Ofte estas malfacile eltrovi kaŭzon, kvankam la rezultato ne estas facile forgesbla.

Tro ofte la malfeliĉulo ne revenas de tiu malluma, funebra valo. Ĉu lia animo ankoraŭ vagas trans tiuj vastaj silentaj valoj, persekutite de demonoj, fantomaj vagonaroj kaj aliaj kreitaĵoj? Bedaŭrinde neniam sciigon ni ricevas de tiuj homoj, kiuj ne sukcesis reveni. Ni esperu tamen ke ĉe la alia flanko troviĝas vojo tra kiu la homoj, kiuj ne povas reveni al ni, fine trovas, por sia senkorpa vivado vojeton al loko, kie ili povas ripozi sur elizeaj deklivoj, eterne liberaj de la iluzioj kaj fantomoj en la valo de la ptomajnoj.

G. C. GEARN.

HISTORIO DE LA USONA STANDARDO.

Standardoj ludis grandajn rolojn en la historio de la mondo. Ili faras plej povan alvokon al patriotismo de homoj, kiuj komprenas en ili la simbolon ne nur de landpovo, sed ankaŭ de sia estimo.

La nuna vera usona standardo havis sian devenon en la decido alprenita de la Usona Kongreso, la 14an de junio en la jaro 1777. Kongreso decidis ke la standardo de la Uniĝintaj Ŝtatoj de Norda Ameriko konsistu el dek tri strioj alterne ruĝaj kaj blankaj, ankaŭ el dek tri blankaj steloj en la blua kampo repre-

zentanta la novan respublikon. Tiam restis nur ke iu persono faru tian oficialan standardon.

Komitato el Kongreso, akompanite de la unua prezidanto, Georgo Washington, alvenis al la loĝejo de S-ino Elizabeth Ross, en la urbo Filadelfio, Pa. Ŝi kun granda entuziasmo aŭskultis iliajn klariĝojn, kaj ekkomencis la laboron. Sia laboraĵo estis sukcesa. La nomo de la usonanino “Betsy” Ross estas nun tre kara al la nacio, kaj laŭdata en la historio de Usono.

Tradukis WALTER M. MILEWSKI.

Mark twain (*Mark Tŭen*, pseŭdonimo de Samuel Clemens, fama usona humoristo), dezirante legi iun libron apartenantan al sia najbaro, petis ĉi tiun ke li pruntedonu la libron al li. La najbaro diris:

“Mi neniam permesas ke la libroj estu forportataj el mia domo. Mi permesas ke vi legu ĝin en mia librejo.”

Poste, tiu najbaro volis pruntepreni la herbotranĉmaŝinon de Mark Twain, kaj ĉi tiu respondis:

“Mi neniam permesas ke la herbotranĉmaŝino estu forportata el la ĝardeno. Mi permesas ke vi ĝin uzu sur mia herbejo.”

El la angla tradukis

J. H. HEALD.

Pri Centra Suno

ANU el la interesaj problemoj de astronomio estas tiu pri la supozita centro de la suna rondiro. La astronomiistoj scias per delikataj observadoj, daŭrigitaj dum jarcentoj, ke la steloj ĉirkaŭ punkto en la stelaro Herkuleso dismoviĝas, kaj ke la steloj en la kontraŭa punkto de la ĉielo kunmoviĝas; tial estas neevitebla konkludo ke nia suno vojaĝas al punkto en Herkuleso. Pri la loko de tiu ĉi punkto la astronomiistoj preskaŭ interkonsentas.

Se la suna vojo estus rekta, tiu ĉi punkto en Herkuleso estus ĉiam senmova; se kontraŭe la suna vojo estas kurba, la punkto delokiĝos al la interno de la kurbo, kaj kiam oni eltrovos la delokiĝon,—eble post miljaroj,—oni povos scii la direkton de la loko kie kuŝas la centro de la suna orbito.

La leĝo de gravitado kredigas nin ke nia suno kune kun siaj akompanantaj planedoj vojaĝas ĉirkaŭ centro, obeante la altiradon de alcentra forto. La analogio de nia planeda sistemo klinigas nin kredi ke ĉiuj steloj de nia universo,—la tielnomita “vojo lakta,”—rondiras ĉirkaŭ la sama centro kaj en la sama direkto. Milionoj da ili vojaĝas interne de la suna orbito, kaj kredeble pli multe da milionoj ekstere. Kiuj el ili estas internaj kaj kiuj eksteraj ni ne povas scii, ĝis kiam ni scios en kiun direkton kurbiĝas la suna vojo. Sed atenta studado de iliaj rilataj movoj povus iom klarigi la problemon. Supozante ke la altiranta maso kuŝas plejparte ĉirkaŭ la centro, ni konkludas ke nia suno nepre moviĝas pli rapide ol la eksteraj steloj, kaj malpli rapide ol la internaj. Tial la pli proksimaj eksteraj steloj ŝajnos flui malantaŭen dum la pli malproksimaj samtempe ŝajnos flui antaŭen. Ĉiuj internaj steloj ŝajnos flui antaŭen, kun diversaj gradoj de rapideco. Sekve longedaŭra observado kaj analizo de la movadoj de steloj en ĉiuj partoj de la ĉielo povas ebligi estonte la determinadon de la direkto al kiu kurbiĝas la suna vojo, pli baldaŭ kaj pli akurate ol la tre malfacila kaj kruda observado de ŝanĝoj en la pozicio de la suna celpinto en Herkuleso.

Malmultaj personoj krom astronomiistoj iam pensis pri la vastegeco de la stelaj movoj. Antaŭ du dek kvin jarcentoj Hesiodo jam rigardadis la samajn stelarojn kiujn ni vidas, kaj dum tiu vasta intertempo la rilataj pozicioj de la steloj tiel malmulte ŝanĝiĝis, ke se la tiama poeto povus vidi la ĉielon hodiaŭ li sendube ekrigardus nenian ŝanĝon escepte de tiu devenanta de la antaŭenmovado de la ekvinoksoj. Kaj tamen ĉiuj steloj flugas tra la spaco kun rapideco de multaj mejloj en sekundo. Nia suno moviĝas kun rapideco diverse takcita je kvin ĝis dudek mejloj en sekundo. Se oni supozas dek mejlojn en sekundo—iomete pli ol duono de la orbita rapideco de la tero ĉirkaŭ la suno—ni jam veturis depost la Hesioda tempo ne malpli ol 400,000 milionojn da mejloj tra spaco. Tamen limako rampinta unu colon en arbaro vidus pli multe da delokiĝo inter la arboj ol ni vidas inter la steloj post tiu grandega vojaĝo!

Se Hiparĥo kaj Ptolomeo estus posedintaj modernajn instrumentojn, kaj estus en sia tempo enskribintaj la rektan ascension kaj deklinacion de videblaj steloj tiel akurate, kiel oni ilin registris depost la tempo de Tycho Brahe, oni povus krude kalkuli la parton de ĝia orbito trakuritan de la suno depost ilia tago. Sed per tio, kion ni ja scias, ni ne povas supozi ke tiu parto estas pli ol unu minuto de arko cirkla. Se tio ĉi estas vera, sekvus la konkludo ke unu rondirado de la suno bezonas pli ol kvardek tri milionojn da jaroj, kaj la radio de ĝia orbito estas pli ol dek du kvadrilionoj da mejloj. Por trakuri tian distancon, la lumo, vojaĝante po 182,000 mejloj en sekundo, bezonus pli ol dudek du centjaroj.

Estas dubo ĉu efektive ekzistas grandega centra suno. El la leĝo de altirado oni scias ke iu sistemo turniĝas ĉirkaŭ sia pezocentro, kaj tiu pezocentro povas esti punkto en spaco, malproksima de ĉiu el la rondirantaj korpoj. Fakte, la planedoj de nia sistemo kune kun la suno rondiras, ne ĉirkaŭ la suncentro, sed ĉirkaŭ punkto en la suno milojn da mejloj for de ĝia centro. La pezocentro estas

interne de la suno, sole ĉar la maso de la suno tiel grandege superas tiun de ĉiuj planedoj kune. Estas malfacile kredi ke en nia universo troviĝas korpo tiel treege granda ke per sia vastegeco ĝi regas la movadon de la steloj same kiel nia suno regas la planedojn, kvankam estas tute kredeble ke ia granda korpo, eble la plej granda en la universo, kuŝas ĉe la pezo-centro de la stela sistemo.

Unuapense ŝajnus ke centra suno nepre estas tre brila kaj klare videbla objekto en la ĉielo. Tio ne estas necese vera. Oni supozu sunon egalampleksan kiel miliono da sunoj tiaj, kia estas la nia. Ĝia diametro estus centoble tiel granda kiel la diametro de la suno. Sekve, je distanco centobla (9,300,000,000 mejloj) ĝi ŝajnus havi saman diametron. Sed dekdu kvadrilionoj da mejloj

estas ankoraŭ 1,374,200-oble pli malproksimaj; tial la videbla diametro de la supozita suno estus 1,374,200-ono de la videbla diametro de nia suno, tio estas, ĝi subetendus angulon malpli ol 739-ono da sekundo de arko (se la videbla diametro de nia suno estas ĉirkaŭ 31 minutoj de arko), kaj ŝajnus esti, malgraŭ sia efektiva grandegeco, malgrava steleto. Sekve iu el la videblaj steloj kiuj kuŝas en la ebena rektangule ĉirkaŭ la rekta linio inter ni kaj la celpinto de la suna vojo en la stelaro Herkuleso,—se nur oni supozas la sunan orbiton proksimume ronda,—povus esti la centra suno. Kiun el ili ĝi estas ni ne povas diveni, ĝis kiam oni estos determininta, en tre malproksima estonteco, la kurbiĝon kaj ebenon de la suna orbito.

ROBERT M. BAILEY.

OKAZE DE LA SEPA.

Ofte la malgrandaj okazoj estas la plej interesaj; tial mi multe ĝuis mian renkonton kun lakvendisto en Antverpeno.

Unu tagon mi vagadis en la malrektaj, interesaj stratoj proksimaj de la katedralo. Mi admiris la antikvan arhitekturon kaj ornamon de la domoj, kaj miris pri la strangaj vestoj, kiujn kelkaj personoj portas. En la fenestroj de magazenoj mi vidis belan, allogan punkton kaj forte mia animo sopiris al ĝi, kaj sekrete mi esperis havi la bonŝancon eltrovi butikon kie oni fordonas punkton,—aŭ almenaŭ eble ekzistas magazeno kie oni vendas ĝin je prezo kiu permesas al e la senmonulino aĉeti.

Subite mi aŭdis paŝtistan fluton. Ĉu mi ankoraŭ estis en Antverpeno aŭ ĉu mi

estis vaginta en Arcadia', vere aŭdante la flutojn de Pan?

Mi ĉirkaŭen rigardis ĝustatempe por vidi aron da kaprinoj, malaperanta ĉirkaŭ la angulo, kaj en la mezo marŝis la muzikanto, ludante dolĉan, belsonan melodion. Rapide mi sekvis, kaj miaj novmondaj okuloj vidis strangan vidaĵon. Je la eniro de unu el la mallargaj stratoj staris la paciencaj bestoj, proksimiĝinte ĉirkaŭ la mastro, kiu, anoncinte al la klientaro sian proksimecon, tiam melkis la kaprinojn por provizi la aĉetantojn je lakto. El la proksimaj domoj ili venis, kaj ĉar ili ricevis la puran fluaĵon, freŝe melkitan tiam kaj tie, ne ekzistis por ili la demando pri akvigita lakto!

DELIA C. CONDRON.

KIEL LI SCIIS.

La amikoj de la junulo pensis ke li estis mortinta, sed li estis nur en komato. Kiom post sufiĉe da tempo por eviti enterigon, li montris signojn de vivo, oni de li demandis, "kiel oni sentas kiam mortinta?"

"Mortinta," li ekkriis, "mi ne estis mortinta. Mi komprenis ĉion kio okazis, kaj mi sciis ke mi ne estis mortinta, ĉar miaj piedoj estis malvarmaj kaj mi malsatis."

"Sed, kiel tiu fakto pruvis ke vi ankoraŭ vivis?" demandis unu el la scivolaj.

"Nu, en tiu ĉi maniero: Mi sciis, ke se mi estus en ĉielo, mi ne malsatus, kaj se mi estus en tiu alia loko, miaj piedoj ne estus malvarmaj."

El la angla tradukis

G. B. C.

Book Reviews.

SEPA UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO. 198 pages. 90 cents.

The official report from the Central Office (in Paris), giving full details of the meetings, etc., together with list of all congress-members with addresses.

KLARIGO PRI UNITARIA KRISTANISMO, by R. A. Armstrong, B. A., translated from English by A. J. Hulme. 12 pages. 5 cents.

A short treatise aiming to present the positive elements of Unitarian faith, without emphasizing the differences between this and other branches.

RUSLANDA ADRESARO. Volume I (1912). 108 pages. 35 cents.

This book of addresses is interesting not only for those who wish to make practical use of it, but also for all who care to see statistical demonstration of the strength of Esperanto in that country where organization and propaganda are inconceivably hampered and blocked.

KONDUKANTO AL LA STACIA PILKLUDO (of the Spaulding Athletic Library). 23 pages. 25 cents.

This is the proper season of the year to remember that there exists in the International Language a Baseball Guide calculated to win for Esperanto those in whom baseball arouses sentiments of enthusiasm. Persuade your "fan" friends each to give you a quarter for this book, and send for a few copies at once. To make an effective combination, you might add a "key."

OFICIALA JARLIBRO, of the Universala Esperanto-Asocio, for 1912. 169 pages. 35 cents.

Contains the regulations of the U. E. A., various statistics, and a list of the delegates.

POURQUOI LES POSTIERS DOIVENT APPRENDRE L'ESPERANTO, by Gabriel Chavet. 47 pages. 10 cents.

A propaganda booklet, directed to postal employes. This will be useful for Canadian propagandists, as well as occasionally in the United States, in case of French-American postal officials.

LA REVUO DE LA SEPA, by Jan. 47 pages. 35 cents, postpaid. The one-act musical comedy played at the Seventh Congress.

VORTARO DE LA OFICIALAJ RADIKOJ DE ESPERANTO, by E. Boirac. 27 pages. 15 cents, postpaid.

This little list, a compilation of the "Universala Vortaro" and of the "Unua Oficiala Aldono," is convenient for esperantists who wish to be quite sure in choice of words, in differentiating between words fully approved and words proposed here and there but not accepted in general use.

KAŬKAZA KAPTITO, by Tolstoi, translated by A. N. Šarapova. 48 pages. 10 cents, postpaid.

The story of a Russian captured by Tartars, who finally escaped them. The Russian measures occasionally used point a moral for those among us who, when writing for others than our own nationality to read, use *miles, yards, pounds or quarts*, instead of the universally understood metric system.

LA TREZORO DE LA ORAJISTO, by August Senoa. Translated from the Croatian by Fran Kolar-Krom. With portrait of the author. 300 pages. 70 cents, postpaid.

A historical novel, one of the most highly esteemed productions in a language whose literature is but slightly known, and previously accessible only in Polish, Bohemian, Slovenian and German translations, is now by means of the international language presented to readers of any and all nationalities. We believe this novel by the "South-slavic Turgeniev" will be read with interest by all, in spite of certain linguistic infelicities.

Book Department

Prices given are net. When postage is given after net price, this amount must be included in remittance. Terms, cash with order. No exchange on local checks. One-cent stamps accepted for small amounts. Address all letters and make all remittances payable to AMERICAN ESPERANTIST CO., WASHINGTON, D. C.

TEXT BOOKS

(To secretaries of Esperanto Clubs, to Organizers and Agents, the American Esperanto Book will be sold at a discount of 25% if five or more copies are purchased at one time. Clubs and classes using other text-books, whether in English or other language, will be allowed a discount when a number of the same book is ordered at one time. Amount of discount varies with the book and quantity desired, and will be stated upon request giving this information.)

- AMERICAN ESPERANTO BOOK*, Arthur Baker, cloth ***1.00.
COMPLETE GRAMMAR OF ESPERANTO, Ivy Kellerman, A. M., Ph. D., cloth **1.25.
ESPERANTO AT A GLANCE, Privat, paper \$.15.
ESPERANTO IN FIFTY LESSONS, Edmond Privat, cloth *.50.
ESPERANTO FOR THE ENGLISH, Franks & Bullen, cloth *.50.
ESPERANTO SELF-TAUGHT, Wm. Mann, cloth *.50.
INTRODUCTION TO ESPERANTO, Arthur Baker, **.08, dozen **.60.
LA ESPERANTA KUNULO, J. W. Wood, *.25.
LESSONS IN ESPERANTO, Geo. W. Bullen, paper *.25.
STUDENT'S COMPLETE TEXT-BOOK, J. C. O'Connor, cloth *.50.
THE ESPERANTO TEACHER, Helen Fryer, paper **.20.

DICTIONARIES

- ESPERANTO-ENGLISH*, Motteau, boards **.60, postage .05.
ENGLISH-ESPERANTO, Hayes and O'Connor, boards **.60, postage .05.
ENGLISH-ESPERANTO, J. Rhodes, 600 pages, cloth *2.00.
VORTARO DE ESPERANTO, Kabe, cloth *1.10, postage .10.
PLENA VORTARO, Esperanto-Esperanto kaj Esperanto-Franca, E. Boirac, 2 vols., paper, each volume *1.15, postage .09; supplement *.40, postage .05; both volumes and supplement bound together *3.50, postage .23.
ENCIKLOPEDIA VORTARETO ESPERANTA, Ch. Verax, bound *1.65, postage .15.

GENERAL LITERATURE

- A...B...C...* (Orzesko), Ender, *.15, postage .02.
ADVOKATO PATELIN (Brueys, Palaprat), Evrot, *.20, postage .02.
ALADIN aŭ *LA MIRINDA LAMPO*, Cox, *.16, postage .02.

- ALICIO EN MIRLANDO* (Carroll), Kearney, paper, .30, cloth .70, postage .05.
AMA BILETO (Balucki), Ender, .15.
ANGLA LINGVO SEN PROFESORO (Bernard), Moch, *.27, postage .03.
ASPAZIO (Svjentohovski), L. Zamenhof, *.65, postage .07.
L'AVARULO (Moliere), Meyer, *.20, postage .03.
AVE PATRIA, MORITURI TE SALUTANT (Reymont), Dr. Leono Zamenhof, .12, postage .02.
LA BARBIRO DE SEVILLA aŭ la Senefika Antaŭzorgo (Beaumarchais), Meyer, *.28, postage .02.
LA BATALO DE L' VIVO (Dickens), Zamenhof, paper *.30, postage .03, bound *.60, postage .04.
BILDOLIBRO SEN BILDOJ (Andersen), Lederer, bound .30, postage .03.
BLINDA ROZO (Conscience), Van Meikebeke, .30, postage .04.
BRAZILIO, Backheuser, .35, postage .04.
BUKEDO, Charles Lambert, 157 pages, paper *.55, postage .05.
CIKADO ĈE FORMIKOJ (Labiche and Legouve), Chaumont Esperanto group, *.18, postage .02.
"CONSILIIUM FACULTATIS" (Fredro), Grabowski, *.28, .02.
LA DEVO (Ernest Naville), Rene de Saussure, *.48, postage .02.
DIVERSAJOJ (Rosny, Lemaitre, de Maistre), Lallemand and Beau, **.40, postage .05.
DON JUAN (Moliere), Boirac, *.40, postage .03.
DR. JEKYLL kaj SRO. HYDE (Stevenson), Morrison and Mann, *.35, postage .05.
EDZIGA FESTO EN KAPRI (Heyse), Meier, *.35, postage .03.
EKZERKARO of Dr. Zamenhof, with key by J. Rhodes, paper, *.35.
ELEKTITAJ FABELOJ (Grimm), Kabe, *.50, postage .05.
ELEKTITAJ FABLOJ (la Fontaine), Vailant, **.22, postage .03.
ELEKTITAJ POEMOJ (Petofi), Fuchs, *.20, postage .02.
EN FUMEJO DE L' OPIO (Reymont), Kabe, .15, postage .02.
EN MALLIBEREJO (Cirikov), Kabe, **.12, postage .02.
EN RUSUJO PER ESPERANTO, A. Rivier, *.40, postage .05.
EN SVISLANDO (various Swiss authors), Ramo, *.95, postage .10.
ENEIDO (Virgil), Vallienne, *.85, postage .05.
ESPERANTA SINTAKSO, P. Fruictier, paper ***.40, postage .05.
ESPERANTAJ PROZAJOJ, various authors, paper **.70, postage .05.

ESPERANTISTA KANTARO, Meier, *.30, postage .03.
 ESPERANTO-KANTARO, .10, postage .01.
 EVANGELIO LAŬ SANKTA JOHANO, Lowell, Grinstead & Anderson, *.08, postage .01.
 EVANGELIO SANKTA MATEO, Mielk & Stephen, **.15, postage .03.
 LA FARAONO (B. Prus), Dr. K. Bein ("Kabe"), paper, 3 vols., each **.60, postage each .10; Half morocco, complete in two volumes *4.00, postage .25.
 FATALA SULDO (L. Dalsace), E. Ferter-Cense, *.90, postage .10.
 FOLIOJ DE LA VIVO (S. Rusinol), A. Sabadell, *.30, postage .03.
 FORMORTINTA DELSUNO (Verman-dere), Van Schoor, *.70, postage .05.
 FRAZARO, Henri de Coppet, *.30, postage .03.
 FRENEZO, Pujula, *.28, postage .02.
 FUNDAMENTA KRESTOMATIO de la lingvo Esperanto, edited by Dr. Zamenhof, paper **1.00, bound *1.40, postage .10.
 LA GASTO, Sino. Vallienne, *.15, postage .02.
 GENEZO, Dr. Zamenhof, *.52, postage .08.
 GEORGO DANDIN (Moliere), Zamenhof, *.35, postage *.03.
 GUSTAF VASA, Schmidt, *.45, postage .05.
 GIS LA REVIDO, Noble, dozen, postpaid, **.50, single copy .05.
 HAMLETO, *Regido de Danujo* (Shakespeare), Zamenhof, *.50, postage .05.
 HIMNARO, Butler, *.16, postage .03.
 IFIGENIO EN TAURIDO (Goethe), Zamenhof, **.60, postage .05.
 IMENLAGO (Theodor Storm), Alfred Bader, *.20, postage .02.
 INTERNACIA KRESTOMATIO, Kabe, paper *.35, postage .05.
 INTERNATIONAL LANGUAGE, *past, present and future*, Dr. W. J. Clark, *1.00, postage .05.
 LA INTERROMPITA KANTO (E. Orzesko), Kabe, *.20, postage .02.
 KAATJE (Spaak, Van der Biest, **.70, postage .05.
 LA KARAVANO (Hauff), Eggleston, .30, postage .03.
 KARMEN (Merimee), S. Meyer, *.30, postage .05.
 KIEL PLACAS AL VI (Shakespeare), Kellerman, paper ***.50, flexible green leather ***1.00, postage .05.
 LA KOLOMBA PREMIO (Dumas), Papot, ***.20.
 KOMERCAJ LETEROJ, P. Berthelot & Ch. Lambert, *.15, postage .02.
 KONDUKANTO AL LA STACIA PILKLUDO, Erik, *.25 postpaid.
 KONDUKANTO KAJ ANTOLOGIO, Grabowski, *.55, postage .05.
 LA KVAR EVANGELIOJ, Pastro Laisney, *.40, postage .06.
 LINGVAJ RESPONDOJ, Dr. Zamenhof, *.22, postage .03.
 MAKBETO (Shakespeare), Lambert, *.50, postage .07.
 MARTA (Orzesko), Zamenhof, *.95, postage .10.

MINNA DE BARNHELM aŭ Soldata Fellico (Lessing), Reinking, *.40, postage .05.
 MISTERO DE DOLORO (Gual), Pujula, **.55, postage .05.
 MISTEROJ DE AMO, Nadina Kolovrat, with portrait, .30, postage .04.
 LA MONAĤEJO ĈE SENDOMIR (Grillparzer), Meier, .30, postage .02.
 LA MOPSO DE LIA ONKLO, Chase, ***.20.
 MORALA EDUKADO de la popola infano. Baronino de Menil, .28, postage .02.
 MORITURI VOS SALUTANT (Papazjan), Davidov, .12, postage .01.
 NAŬ HISTORIOJ PRI L' AUTORITATO ("Multatuli"), J. L. Brunijn, *.13, postage .01.
 PAĜOJ EL LA FLANDRA LITERATURO, *.40, postage .05.
 PATRINO ANSERINO, Stoner, **.25, postage .02.
 PATROJ KAJ FILOJ (Turgenev), Kabe, **.70, postage .05.
 POLA ANTOLOGIO, Kabe, *.55, postage .05.
 POLIGLOTA VADE MECUM DE INTERNACIA FARMACIO, Celestin Rousseau, 1.80, postage .20.
 LA PREDIKANTO, Dr. Zamenhof, *.20, postage .03.
 PREDIKO SUR LA MONTO, John Beveridge, *.06, postage .01.
 PRI APENDICITO (Morris), Besemer, .10 postpaid.
 PROGRESADO DE LA PILGRIMANTO (Bunyan), J. Rhodes, *.40, postage .05.
 PROVERBARO ESPERANTA, M. F. Zamenhof, *.50, postage .05.
 PROZO KAJ VERSOJ, Vincente Inglada, *.55, postage .05.
 PSALMARO, Dr. Zamenhof, *.65, postage .10.
 LA RABISTOJ (Schiller), Zamenhof, **.60, postage .05.
 RAKONTO KAJ ADVENTURO, Hall & Barroll, ***.15.
 RAKONTOJ AL MIA BELULINO (Jean Bach-Sisley), Toucheboeuf, *.50, postage .05.
 RAKONTOJ PRI FEINOJ (Charles Perrault), Sarpy, *.27, postage .03.
 REGO DE LA MONTOJ (Ed. About), Gaston Moch, illustrated by Dore, *.90, postage .10.
 LA REVIZORO (Gogol), Zamenhof, *.42, postage .08.
 LA ROMPANTOJ, Pujula, illustrated, *.28, postage .02.
 SENTENCOJ DE SALOMONO, Dr. Zamenhof, *.40, postage .05.
 SHERLOCK HOLMES EN SERVO DE LA HISPANA TRONO (Vavris), Kuhn, Prochazka, **.23, postage .02.
 SUB LA MEZNOKTA, SUNO, Lehman Wendell, paper ***.35, cloth ***.60.
 SUB LA NEGO (J. J. Porchat), J. Borel, **.30, postage .05.
 SUFERO (Camen Sylva), Lederer et al., ***.28, postage .02.
 SI KLINIGAS POR VENKI (Goldsmith), Motteau, bound, *.40, postage .05.
 TRA LA ESPERANTA LITERATURO *.30, postage .03.

TRI UNUAKTAJ KOMEDIOJ, Kotzebue, Williams Hankel, **.25, postage .03.
UNUA LEGOLIBRO, Kabe, paper, **.50, postage .05.
LA VENTEGO (Shakespeare), Motteau, bound, *.70, postage .04.
VERSAJOJ EN PROZO (Turgenev), Kabe, *.30, postage .03.
LA VIRINETO DE LA MARO (Andersen), Dr. Zamenhof, *.40, postage .05.
VOJAGO INTERNE DE MIA CAMBRO (Maistre), S. Meyer, *.20, postage .02.

BOOKS NOT PREVIOUSLY LISTED

ALBRECHT DURER (Nüchter), German Esp. Ass'n. Handsome edition, many illustrations, \$1.50.
ALINE (Ramuz) de Saussure, .60.
ANTAŬEN KUN KREDO (Various authors and translators, mostly Polish), .80.
LA BLONDA EKBERTO (Tieck), Fischer, .20.
DEMANDARO pri la Historio, Literaturo kaj Organizaĵoj de Esperanto, Ladevèze, .35.
DISROMPU NI LA INTERMUROJN, Teozofianjno, k. t. p., .12.
DRESDEN KAJ LA ESPERANTISTARO, (Guidebook), .12.
DRESDEN (20 views, with names), .40.
ELEKTO EL GERMANA KANTTREZORO (Erk), German Esp. Ass'n, .50.
ELIRO ("Exodus"), Zamenhof, .65.
FABIOLA (Wiseman), Ramo, \$1.00.
FUNEBRA PAROLADO pri Louis de Bourbon, Prince de Conde (Bossuet), Bastien, .30.
HALKA (Wolski), Grabowski, .30.
HERMANO KAJ DOROTEO (Goethe), Kuster, .35.
KARA PANJO (Gordon), Gego, .20.
LA KATO (Rajberti), Tellini, .20.
KION LA VIVO ALPORTIS, Schulhof, .15.
LA KONFESO (Tolstoi), Tenner, .35.
LEGENDOJ (Niemojewski), Kuhl, (bound), .70.
LIBRO DE KANTOJ (Heine), Various translators, .10.
LÜBECK (Guidebook), Lübeck Esp. Societo, .15.
LA MALSANULO PRO IMAGO (Molière), Velten, .15.
MAZEPA (Slowacki), Grabowski, .65.
ONDINO (de la Motte Fouqué), Myslik, .35.
OSTLORN (Ulfer), Wessel, \$1.00.
LA PLEJ BONAJ SPIRITAĴOJ (from *Fliegende Blätter*), Jost, .45.
PORTRETO (Gogol), Fišer, .35.
SPIRITA JUVELARO (Prayerbook), P. P. Pastro, cloth, .50. Leather, .80.
TRADUKOJ TRI (Helliwell), Helliwell, .25.
TRI MORTOJ (Tolstoi), Šidlovskaja, .15.
LA VENDETTA (Balzac), Merckens, .35.
IMITADO DE JESU-KRISTO, translated by Deschamps, .35.
LA AMKONKURANTOJ, Schmidt, .20.

ARTISTA BIBLIOTEKO INTERNACIA, Devjatnin, .15.
EN DANGERO, Unterman, .75.
ESPERANTISTA POSKALENDARO, 1912, Schramin, .35.
ESPERANTO-GVIDANTO pri la Publika Interkomunikigado, Richter, .35.
ILUSTRITA GVIDLIBRO TRA KRAKOW kaj Ĉirkaŭaĵo, .20.
KARATERO (van Styprian Luscius), .15.
KRESTOMATIO POR INFANOJ kaj Komencantoj, Frenckell, .15.
HISTORieto DE ESPERANTO, Fišer, .15.
LA KRIMOJ DE DIO (Faure), Carlos and Buokin, .10.
PAULO DEBENHAM, Luyken, .55.
POR KVIETAJ PERSONOJ (van Driesche), Amatus, .20.
PRI ESPERANTA LITERATURO, Privat, .20.
PEJZAGOJ EN AUSTRIO, .20.
SKIZOJ EL MIA PROPAGANDA VIVO, Marich, .15.
VIDAĴOJ DE SENLIMO, Finot, .10.

BUY BOOKS WITH A COUPON TICKET

You get \$5.50 in coupons for \$5.00, or \$11.00 for \$10.00. The saving in money is good, but the saving of time is better. Quick and convenient remitting—if you want three books, worth \$1.65, you just cut off \$1.65 in coupons and mail it in. Suppose, as sometimes happens, the 35-cent book is out of print—back comes a 35-cent string of coupons and the transaction is closed. No waiting at the post office window for a money order!

Convenient? That's where we get even—it's so convenient that it makes ordering books a positive pleasure.

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY

DEZIRAS KORESPONDI

[Unufoja anonco kostas 20c. (40 Sd.) por ĉiu linio. Kvarfoja anonco kostas 50c. (40 Sd.) por ĉiu linio. Linio enhavas proksimume 42 literojn punktojn aŭ spacojn.]

S-ro Wm. Mason, Cashier Educational Dept., Albany, N. Y.
 S-ro M. Hlopotov, N. -Tagil, Permsk., Gul., Russia.
 F. H. Battey, West Branch, Io. Ĉiam respondos.
 S-ro Jesse I. Van Huss, Nowata, Okla.
 S-ro Anton Nemec, Coblenzerstr. 51, Frankfurt a.M., Germanujo.
 S-ro Clyde Kennedy, Far, W. Va.
 S-ro G. Kurkovskij, Ujezdnoe Zemstvo., Ufa, Russia, P. K., P. M. ĉiam respondos.

Cut Out and Mail Today**!!! SPECIAL PROPAGANDA NUMBER !!!**

AMERICAN ESPERANTIST CO., Washington, D. C.

Samideanoj:

Please find enclosed the sum of \$_____, for which send me a bundle of _____ copies (at five cents per copy) of the SPECIAL PROPAGANDA NUMBER OF AMERIKA ESPERANTISTO. I wish to co-operate to this extent in your efforts to interest others in our great movement.

Name_____

Date_____ Address_____

ESPERANTO STATIONERY

Fine quality paper with engraved green star and word "Esperanto."

One quire, with envelopes to match, 65c. postpaid.

Sample sheet and envelope, 4c.

American Esperantist Company

ĜIS LA REVIDO

Societies giving this play should distribute copies to the audience. Single copy, five cents; 25 copies @ 4c. each; 50 @ 3c.; 100 copies, \$2.50.

American Esperantist Company

POSTAGE STAMPS

We wish to buy all kinds of cancelled postage stamps. Send description of any which you have to sell, or send on approval, and we will make offer. Write us before you sell!

300 all different foreign stamps from Argentina, Chile, Bosnia, Greece, India, etc., sent postpaid for 40 cents. This is a fine lot with which to start a stamp collection.

Full particulars about stamp collecting and how to make a collection sent upon request. If you are interested in stamp collecting it will be to your advantage to send us your name and address.

WASHINGTON STAMP CO.

P. O. Box 2466 Washington, D. C.

Reference: American Esperantist Co.

ESTAS MALFERMITA POR LA JARO 1912
ABONO AL LA GAZETO

„La Ondo de Esperanto“

(laŭ la adreso: Moskvo, Rusujo, Tverskaja, 26)

Dum la IV-ajaro de sia regula funkciado „La Ondo“ senpage donos al siaj abonantoj, krom 12 n-roj (16—20 paĝaj) la speciale por tiu celo tradukitan de s-ino M. Sidlovskaja ĉefverkon de rusa literaturo:

„Princo Serebrjanij“ de TOLSTOJ

(352-paĝa, grandformata librego, kies prezo por la neabonantoj estos afrankite Sm. 1,60). Literat. konkursoj kun monpremioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Beletristiko origin. k. traduk. Plena kroniko. Bibliografio. Amuza fako. Korespondo tutmonda (poŝtk. ilustr.).

La abonpagon (2 rubl.=2,120 Sm.) oni sendu al „Librejo Esperanto“ (26, Tverskaja, Moskvo, Rusujo) aŭ al aliaj Esper. librejoj, poŝtmandate, respondkupone, papermone aŭ per bankĉekoj.

Send subscription (\$1.10) through American Esperantist Company, Washington, D. C.

**Printing ???
ESPERANTO or ENGLISH**

Have your work done by the first and best Esperanto printer in America. Clearly accented type. Skilled workmen. Modern machinery. Prices low. Workmanship careful. Material good. Letterheads for Esperanto societies and officers.

ERNEST F. DOW, W. Newton Sta., Boston, Mass.

La rusa fabrikisto de alumetoj taŭge elektis por sia fabrikmarko la birdon flamingon. S. W. T.